

UOB ART AROUND

the art &
life journal

ISSUE 02 | DECEMBER 2017

ปาโบล ปิกัสโซ จิตรกรชาวสเปน ผู้ถูกยกย่องให้เป็นหนึ่งในศิลปินที่เยี่ยมด้วยพรสวรรค์ที่สุดแห่งศตวรรษที่ 20 เคยให้นิยามจุดหมายของ 'Art' หรือศิลปะเอาไว้ว่า "ศิลปะคือการชำระล้างเศษฝุ่นของชีวิตในแต่ละวันออกไปเสียจากจิตวิญญาณของเรา" เศษฝุ่นที่ว่าก็คือสิ่งที่เราพบเจอในชีวิตประจำวัน ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าวันไหนจะเจอพลังงานบวก หรือวันไหนจะเจอพลังงานแง่ลบ แต่ยังไม่ค่อยไปนานๆ จิตวิญญาณที่ไม่ได้รับการชำระล้างก็จะมีแต่จะพอกพูนทับถม จีบตัวเป็นตะกอนเกาะลึกลงไม่เหลือที่ว่างให้กับความสุข ความรื่นรมย์ ความยินดี หรือแม้แต่ความคิดสร้างสรรค์ คนเราจึงจำเป็นต้องเปิดประตูอนุญาตให้ศิลปะได้เข้ามาสร้างสุนทรียภาพ ขจัดความคิด ความรู้สึกด้านลบออกไปทีละนิด จนกระทั่งเหลือน้อยที่สุด หรือแทบไม่หลงเหลืออยู่เลย

ว่าแต่...ศิลปะคืออะไร?

ย้อนไปในวัยเด็ก ศิลปะก็ปรากฏอยู่ในรอยดินสอที่ปลายปากาจดฉวีฉวีเป็นรูปดอกไม้บ้าง สัตว์ประหลาดบ้าง บนกำแพงบ้าน ไล่เรื่อยไปจนถึงโต๊ะ ตู้ เตี้ย ล้วนช่วยกันยืนยันอย่างดีว่าครั้งหนึ่งศิลปะเคยได้รับอนุญาตให้เข้ามาในชีวิต และไม่เคยถอยหนีไปจากวงจรชีวิตของพวกเขา มันซุกซ่อนตัวอยู่อย่างแนบเนียนบนเสื้อผ้าที่เราสวมใส่ ในสวนดอกไม้ที่เราชำเลืองเห็น เป็นเค้กวันเกิดสีสันสวย เป็นการ์ดใบแรกที่วาดให้คนซิดใกล้ เป็นรูปทรงก่อนเมฆเคลื่อนไหวเอื่อยๆ หรือกระทั่งเป็นภาพถ่ายนับพันบนโซเซียลมีเดีย ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงในชั่วโมงวิชาวาดเขียน หรือภาพวาดผืนใหญ่ในแกลเลอรี

ศิลปะจึงไม่ใช่เรื่องที่สูงส่งล้ำลึกหรือยากแก่การเข้าถึงอย่างที่หลายคนตั้งธงเอาไว้ในใจ หรือที่ใครนิยามเอาไว้ว่า "ต้องปั้นปั้นโดด" เพราะการที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่งแล้วไม่เคยได้เทียบอย่างเข้าไปในแกลเลอรีก็ไม่ได้หมายความว่าในชีวิตนี้เราไม่เคยได้เสพงานศิลปะ เพราะมันอยู่ในทุกสิ่ง เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา และแต่ละต้องได้ทุกคน ขอแค่เปิดใจ แค่นี้ตามองใจสัมผัส ก็จะสามารถมองเห็นถึงความงามอันเรียบง่ายอยู่ในทุกสิ่งที่เราองผ่าน อยู่ในชีวิตประจำวัน อยู่ในงาน ในผู้คนที่เราพบปะ เราพบและสามารถใช้มันเพื่อชำระล้างฝุ่นผงของชีวิตในแต่ละวันออกไปจากจิตวิญญาณอย่างที่ว่า ปาโบล ปิกัสโซ ว่าเอาไว้

ศิลปะยังเปิดโอกาสให้เราได้แบ่งปันกัน ขวนให้อีกคนได้มองความงามในรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน ให้กับคนใกล้ซิดหรือกับคนอีกมากมายที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน และเมื่อความสุขจากการมองเห็น ซึ่ซมในศิลปะถูกส่งต่อกันไปเป็นทอดๆ ศิลปะก็จะยิ่งกลมกลืนจนเป็นเนื้อเดียวกับชีวิต กลายเป็นความรู้สึก เป็นลมหายใจ เป็นคำพูด เป็นเพื่อน เป็นญาติ เป็นคนรัก เป็นการกระทำ เป็นความคิด เป็นวิสัยมองโลก และจนสุดท้าย...ศิลปะก็อาจกลายเป็นตัวตนของเราในที่สุด ●

COVER

สมัยศ ทาณอนันท์ทสุข
ชื่อผลงาน: 2005-48
เทคนิค: สีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด: 100 x 80 cm

04 Art.list

ศิลปินหน้าใหม่ที่เป็นเรือธงของวงการศิลปะทั่วโลก

06 Talk to Brush

คุยยาวๆ กับ สมยศ ทาณอนันท์ทสุข ศิลปินแนวนามธรรมหัวแถวประเทศไทย

12 POY Story

ธนาคารยูโอบีกับการกิจสนับสนุนและต่อยอดแวดวงศิลป์

14 Pop.Art

โลลา พิธานรัตน์ แห่งหอศิลป์ Lyla Gallery และชีวิตศิลปินของเธอ

18 Infocanvas

เมื่อความคิดและจินตนาการทรงพลัง ศิลปินจึงต้องมีทีมที่ไว้วางใจช่วยผลิต

20 Trend

ต้อนรับ Bangkok Biennale ด้วยการทำความรู้จัก Venice Biennale

22 Tour

ชวนไปชมหอศิลป์โมเดิร์นใกล้กับไกลที่ Serindia Gallery

24 Nature no.1

เคยสงสัยไหม ทำไมผู้หญิงต้องสืบทอดและผู้ชายทำไมต้องสืบฟ้า

25 Art and Us

ศิลปะอยู่รอบตัวเราแค่ไหน เราน่าคนทั้งสืบนี้มาให้แล้ว

26 Art Date

วันไหนมีงานศิลป์ที่ไหน อะไรน่าสนใจ รวมอยู่ในหน้านี้

UOB ART AROUND

ผู้จัดทำ: ฝ่ายบริหารสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร

ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

ติดต่อ: ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

สำนักงานใหญ่ เลขที่ 191 ถนนสาทรใต้ กรุงเทพฯ 10120

โทร. 0 2343 4969, 0 2343 4977

poy@uob.co.th

www.uobpoy.com

Artist:

ปานพรรณ ยอดมณี

Title:

Time 2

Medium:

เทคนิคผสมบนผ้าใบ

Size:

120 x 180 cm

Description:

แรงบันดาลใจจากเครื่องปั้นดินเผาสีน้ำเงินคราม ที่มักเขียนภาพเรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ทั้งศิลปะจากโลกตะวันออกและโลกตะวันตก ซึ่งในอดีต น้ำเป็นเส้นทางคมนาคม ไม่ว่าในด้านการค้าขาย สัมพันธทูต สงคราม เป็นทั้งตัวกำจัดขอบเขตของชาติพันธุ์ อารยธรรม แผ่นดินถิ่นอาศัย และในขณะเดียวกันน้ำก็ยังเป็นตัวเชื่อมในการแลกเปลี่ยนของ ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนาทั้งหลายเข้าด้วยกัน จึงใช้น้ำ เป็นสัญลักษณ์ ในการสื่อความหมายในผลงานศิลปะชุดนี้

ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

ที่มาของงานชิ้นนี้คืออะไร

เป็นการต่อยอดมาจากงาน The Prophecy of Time ที่ได้แสดงในงาน Art Stage Singapore เมื่อปี 2015 แต่ต่างกันตรงที่ โทนสีที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยชิ้นนี้เป็นสีเทาและดำ ชิ้นนี้เป็นสีฟ้า เพราะได้แรงบันดาลใจเครื่องคราม แต่ใจความของงานก็ยังพูดถึงเรื่องเดิมคือเรื่องอาณานิคม วัฒนธรรม ศาสนา เพียงแต่เทคนิคการทำจะแตกต่างออกไป

งานในแต่ละงาน มีความยากง่ายแตกต่างกันไหม และงานนี้เป็นงานที่ง่ายสำหรับคุณหรือเปล่า

แต่ละชิ้นมีความยากหรือง่ายต่างกันที่เทคนิค อย่างชิ้นนี้ก็ดูเหมือนจะเป็นนามธรรม แต่ที่จริงเราก็กังเลาเรื่องที่เราอยากเล่าอยู่ ถ้าถามว่าง่ายหรือยาก มันคงอธิบายได้ลำบาก เพราะมันค่อนข้างใช้อารมณ์ในขณะที่ทำงานเหมือนกัน แต่กับชิ้นนี้อาจจะยากตรงที่เราไม่รู้เลยว่าลายน้ำที่จะออกมานั้นจะเป็นยังไง ไม่เหมือนงานปูนที่เรารู้เพราะสามารถผลิตได้ตรงกับที่สเก็ตซ์ ซึ่งจริงๆ เราก็คงชอบความเป็นอุบัติเหตุของมันว่าจะออกมาในรูปแบบไหน เราชอบความผิดพลาด ความไม่สมบูรณ์แบบ ตั้งแต่งานปูนหรืองานก่อนหน้านี เพราะคิดว่ามันมีคุณค่าของมันอยู่ เราเชื่อว่าความสวยงามไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์แบบเท่านั้น

Top 6 New Wave Artists Around the World

6 ศิลปินรุ่นใหม่
ที่เราชวนให้คุณ
จับตามอง

01

อลิสตา
อูเอโซ

ศิลปินเจ้าของงานสร้างสรรค์จากการสำรวจกายภาพ เช่น กิจวัตรประจำวัน อวัยวะภายใน ร่างกาย รูปร่าง น้ำหนัก ขนาด เพื่อทำความเข้าใจตัวตนทั้งร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึก และสร้างสรรค์ออกมาเป็นศิลปะร่วมสมัย แนวจัดวาง ประติมากรรมหลากหลายสื่อและวัสดุ ผลงานเด่นของอลิสตาคือการจัดวางแก้วน้ำใสใส่น้ำเรียงรายซ้อนกันเป็นชั้น ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากพฤติกรรมความหมกมุ่นต่อการดื่มกินในชีวิต รวมถึงผลงานขวดน้ำหอมใสของเหลวสีใส ที่ไล่ระดับไปจนถึงสีเข้ม ได้แรงบันดาลใจจากการสำรวจของผู้หญิงแล้วพบว่ามีน้ำหอมเป็นส่วนประกอบทุกชิ้น จนทำให้เกิดกลิ่นเฉพาะตัวของแต่ละคน ส่วนเฉดสีที่ต่างกันอย่างก็ได้แรงบันดาลใจมาจากสีผิวของคนที่มีหลายเฉดต่างกัน

estheralis.tumblr.com

02

ปัทมพัช เดชเมธากุล
อรส โธลิตกุล

หรืออาจรู้จักในนามของ ‘พะยูน และ ออสซี่’ เจ้าของผลงานนิทานสัตว์สุดมหัศจรรย์ The Wonder Factory เพื่อเป็นหนึ่งในงานเปิดตัว Le Marche des Merveilles เครื่องประดับจากแบรนด์แฟชั่นแฮร์ระดับโลก ‘Gucci’ สองสาวที่ปักธงตรงเข้าสู่ความเป็นศิลปินหลังจากที่ทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมการออกแบบมานานทั้งในฐานะครีเอทีฟไดเรกเตอร์และผู้จัดการศิลปิน ผลงานของพะยูนเริ่มเข้าตาแบรนด์ Gucci ตั้งแต่ปี 2015 เพราะได้มาเห็นงานของเธอผ่านอินสตาแกรม ก่อนที่จะจูงมือออสซี่ เพื่อนสนิทตั้งแต่ช่วงเรียนมหาวิทยาลัยเพื่อร่วมงานกับ Gucci อย่างที่เราได้เห็นกัน กลายเป็นศิลปินหน้าใหม่ที่ทั่วโลกให้ความสนใจและจับตาความเคลื่อนไหวว่าจะสร้างสรรค์อะไรใหม่ๆ ให้กับวงการแฟชั่นอีกบ้าง

Instagram | @phannapast & @arachacholitul

03

จารุวัฒน์
บ่อรัมย์

ในแวดวงศิลปินรุ่นใหม่ เขาถูกรู้จักในชื่อ ‘LoveSyrap’ ที่แม้จะเพิ่งจบชั้นมหาวิทยาลัย แต่ก็ร่วมงานกับแบรนด์ขนาดไม่เล็กมาแล้วหลายแห่ง ด้วยความสนใจในศิลปะแบบเอเชียโบราณ เขียวชาญในวงการใช้สีน้ำมันและสีชอล์กน้ำมัน จารุวัฒน์เป็นที่รู้จักของผู้คนบนโลกออนไลน์ผ่านการวาดรูปจากภาพยนตร์เป็นฉากหรือตอนที่ทำให้คนระลึกถึงได้ และสนุกตาเมื่อได้เห็นฉากที่คุ้นในรูปแบบใหม่ๆ จนกระทั่งเขาเริ่มมีชื่อเสียงมากขึ้นในเวลาไม่นาน จึงทำให้บ่อยๆ ที่เรามองไปในร้านหนังสือ จะเห็นงานของ LoveSyrap ปรากฏอยู่บนปกหนังสือหลากหลายกลุ่มหรือไฟล์ไปอยู่บนโปสเตอร์ในนิตยสารแนวศิลปะอื่นๆ รวมถึงภาพประกอบอีกมากมาย จารุวัฒน์เพิ่งเข้าร่วมงานจัดแสดงภาพวาดในนิทรรศการ Wanna Bangkok Innocent Insurgency

Facebook | tjaruwat

โลกเคลื่อนไหวไปทุกทีก็มีศิลปินหน้าใหม่เกิดขึ้นทุกวัน และทั้งหมดนี้คือศิลปินที่ชื่ออาจยังไม่คุ้นักในปัจจุบันนี้ แต่เราอยากให้คุณทำความรู้จัก เพราะงานของเธอและเขาน่าสนใจอย่างยิ่ง แต่ละคนมีรูปแบบเฉพาะตัว ไม่มีใครเหมือนใคร มีไอเดียและเรื่องเล่าในแบบของตัวเอง ไม่ว่าในอีกไม่กี่ปีหลังจากนี้เราอาจได้ยินชื่อคนเหล่านี้ในฐานะศิลปินใหญ่ก็เป็นเรื่องแรงให้กับวงการศิลปะของโลกกลมๆ ในนี้ก็ไม่ได้

04

Jennifer Cronin

ศิลปินสาวชาวอเมริกัน ผู้มีสไตล์การวาดภาพตามหลักความเป็นจริงและสิ่งที่ตาเห็น เธอเริ่มเป็นที่รู้จักหลังจากได้จัดงานแสดงผลงานอยู่บ่อยครั้งตามสถานที่ต่างๆ ภายในเมืองชิคาโก กระทั่งทำให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ แถมยังได้รับรางวัลมากมายจากหลากหลายที่ งานของเธอสะท้อนให้เห็นว่าจินตนาการเป็นสิ่งทีศิลปินทุกคนควรมี แต่ก็รักษาความเป็นจริงไม่ได้เช่นกัน การมองโลกตามความเป็นจริงและถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะที่สามารถสะกดคนดูได้ จึงเป็นเสน่ห์ที่ไม่มีใครสามารถเลียนแบบ ปัจจุบันเธอล่องเรือไปที่หมู่บ้านของชนพื้นเมืองในรัฐอะแลสกาเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของมนุษย์ และผลกระทบของสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงจับตาดูกันว่างานของเธอจะพาคนดูเข้าไปอยู่ในโลกแบบไหน

Facebook | jennifercroninart

ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)

05

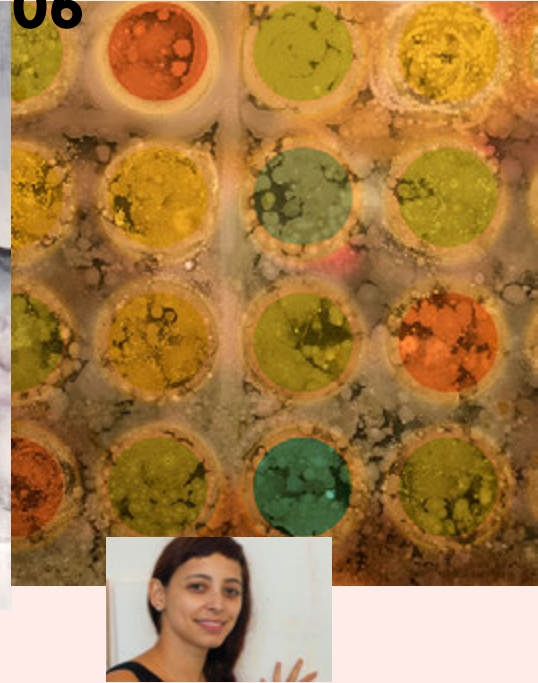

Anne Von Freyburg

หลังจากที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน Goldsmiths เธอได้นำเอาประสบการณ์ด้านแพชชั่น ความรู้ด้านวิจิตรศิลป์ และตำนานด้านศาสนามาผนวกเข้าด้วยกัน จนทำให้เธอกลายเป็นศิลปินชาวเนเธอร์แลนด์ผู้ที่มีสไตล์สื่อผสม ผลงานของเธอมีทั้งภาพวาดบนผ้าใบ งานเย็บปักถักร้อย เครื่องประดับ สิ่งทอ ฯลฯ ผลงานภาพวาดส่วนใหญ่ของแอนน์จะเป็นภาพหญิงสาวเปลือยกาย มีธรรมชาติและสัตว์อยู่รอบตัว เช่น Meandering Through The Liana Grove ภาพวาดหญิงสาวที่มีกิ่งไม้และงูเลื้อยพันตัวร่างกายที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากตำนานของเมดูซา ใช้เทคนิคการวาดด้วยดินสอสีที่ตกแต่งผสมผสานกันระหว่างเลื่อมและเม็ดคริสตัล และเหตุผลต้องเป็นผู้หญิงก็เพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยสนับสนุนสิทธิของสตรีในปัจจุบัน

annevonfreyburg.com

06

Joana Ricou

ศิลปินสาวชาวโปรตุเกสที่ย้ายมาปักหลักอยู่ในสหรัฐฯ เพื่อเรียนศิลปะและวิทยาศาสตร์ด้วยความชอบทั้งสองศาสตร์ที่ว่า เธอจึงหันมาวาดภาพวิถีชีวิตของผู้คน ถ่ายทอดออกมาในสไตล์ศิลปะผสมผสานกับวิทยาศาสตร์เธอสนใจในเรื่องความมหัศจรรย์ของร่างกายมนุษย์ ผลงานศิลปะของเธอจึงเน้นไปที่ความซับซ้อนและชีวภาพทางร่างกาย ซึ่งสร้างสรรค์ผลงานออกมาหลายประเภท ทั้งภาพวาดสีน้ำมัน ภาพถ่ายบุคคล หลอดทดลอง งานเพาะเชื้อ จนไปถึงแบคทีเรียต่างๆ ในห้องทดลอง ผลงานที่มีชื่อเสียงของโจแอนนา ได้แก่ Group sele: Raleigh and You ภาพวาดจุลินทรีย์ในร่างกายของมนุษย์และ Surface Markers ภาพถ่ายรวบรวมสิ่งของต่างๆ ที่ผู้คนทั่วโลกพกติดตัว สื่อว่าสิ่งของเหล่านี้ก็เสมือนโมเลกุลในเซลล์ร่างกายที่มนุษย์ทุกคนต้องมี ●

joanaricou.com

The Core of the Colours

แก่นแท้แห่งนามธรรม
ในผลงานศิลปะอันเปี่ยมสีสัน
ของ สมยศ หาคอนันกุล

เมื่อใครถามหาศิลปินไทยที่ทำงานศิลปะในแนว ‘นามธรรม’ (Abstract Art) และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ชื่อของ ‘สมยศ หาคอนันกุล’ คงได้รับการยกขึ้นมาในลำดับต้นๆ เป็นแน่

เขาใช้เวลาเกือบครึ่งศตวรรษสร้างสรรค์และแสดงผลงานศิลปะมาอย่างต่อเนื่องยาวนานจนมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศแถบยุโรปซึ่งเขาเคยใช้ชีวิตอยู่ที่นั่น

แรกเริ่มเขาศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ และเข้าศึกษาต่อในคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อนที่จะออกไปศึกษาศิลปะกับศิลปินรุ่นใหญ่ของไทยผู้ล่วงลับ จ่าง แซ่ตั้ง ต่อมาเขาได้รับทุนจากรัฐบาลเยอรมนี ไปศึกษาต่อทางศิลปะจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตรกรรมในสถาบัน Academy of Art (Kunstakademie) ในเมืองมิวนิก และไปศึกษาต่อที่สถาบัน Royal Academy of Art,

University of Copenhagen กรุงโคเปนเฮเกน เดนมาร์ก

ผลงานในยุคแรกของสมยศเป็นภาพวาดลายเส้นขาวดำจากดินสอ ปากกา ลูกกลิ้ง พู่กันจีน และหมึกบนกระดาษ โดยเป็นภาพวาดเหมือนจริงที่เป็นรูปของอวัยวะมนุษย์อย่าง นิ้วมือ นิ้วเท้า ใบหน้าคน ที่มีเนื้อหนัง เส้นเอ็น ปูดโปน หยาบกร้าน ถูกขยายจนใหญ่โตมโหฬารเพื่อสื่อพลังทางอารมณ์และความรู้สึกอัดอั้นกดดัน ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับอิทธิพลจากภาพเขียนของจีนที่นำเอารูปทรงของธรรมชาติอย่างภูเขา มาเป็นแนวทางในการจัดองค์ประกอบภาพ เนื้อหาของภาพถูกถ่ายทอดในเชิงสัญลักษณ์สะท้อนสังคมและความรู้สึกขัดแย้งต่อสังคมที่เป็นระบอบเผด็จการในยุคนั้น

ผลงานยุคต่อมาของเขาได้แรงบันดาลใจจากศิลปะพื้นบ้านของไทยในแต่ละท้องถิ่น เช่น ลวดลายบนสิ่งทออย่างผ้าถุง ผ้าซิ่น ชุดชาวเขาที่มีสีสันและลวดลายสดใสสวยงาม รวมถึงศิลปะไทยโบราณจนเกิดเป็นผลงานจิตรกรรมที่เปี่ยมเอกลักษณ์เฉพาะตัวออกมา

และในที่สุด ผลงานของเขาก็คลี่คลายและพัฒนาเป็นผลงานจิตรกรรมแบบนามธรรมที่ไร้เรื่องราว ไม่มีรูปแบบให้ขบคิดหรือตีความอย่างตายตัว หากแต่สามารถสัมผัสและรับรู้ได้ด้วยอารมณ์และความรู้สึก ที่เกิดจากการหยอดสี เทสี หรือวาดเส้น สี รูปทรง ลงบนผืนผ้าใบ จนกลายเป็นผลงานศิลปะที่เปี่ยมไปด้วยสีสันอันบรรเจิด

ผลงานของเขาถูกนำไปจัดแสดงในนิทรรศการทั้งกลุ่มและเดี่ยว ทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในเยอรมนี รวมถึงในสวีเดน เซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา ยองกง และอยู่ในคอลเล็กชันของหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ รวมถึงนักสะสมงานศิลปะทั่วโลก

ไม่บ่อยนักที่เราจะมีโอกาสได้เยี่ยมชมศิลปินแนวหน้าของประเทศผู้ไปถึงสตูดิโอทำงานของเขา เราจึงไม่พลาดที่จะขอนั่งสนทนาพูดคุยสอบถามเขาถึงความเป็นมา เป็นไป แรงบันดาลใจ และแนวคิดในการทำงานศิลปะนามธรรมของเขา เพื่อเอามาเป็นรูปธรรมให้คุณผู้อ่านได้สัมผัสกัน

คุณเริ่มชอบงานศิลปะมาตั้งแต่ตอนไหน

ผมไม่รู้ เพราะตั้งแต่จำความได้ผมก็วาดรูป ซูดดินมาขึ้น เป็นความชอบ ที่บ้านไม่มีเงินซื้อของเล่น ไม่มีตั้งค้เราก็ต้องทำเอง แล้วไปโรงเรียนผมก็ไม่ได้สนใจอะไรนอกจากวาดรูป ในหนังสือเรียนก็วาดการ์ตูนเต็มไปหมดเลย (หัวเราะ) ก็พยายามนั่งกลางๆ ห้องเพื่อที่ครูจะได้ไม่เห็น แต่ครูเขาก็เห็นนะ โดนทำโทษประจำ แต่ก็ไม่ใช่

ครอบครัวสนับสนุนความชอบด้านศิลปะของคุณไหม

พ่อผมเขาไม่ต่อต้าน แต่ก็ไม่ได้สนับสนุน เขาไม่ได้พูดอะไร เพราะเขาเองก็เรียนศิลปะมา พ่อแม่ผมเกิดที่เมืองจีนแล้วอพยพมาไทย พ่อผมจบศิลปะที่เมืองจีน อาผมก็จบดนตรี พวกเขาก็แอบไปเรียนโดยไม่บอกพ่อแม่เหมือนกัน

การที่คุณพ่อของคุณเรียนศิลปะ มีส่วนทำให้คุณรักศิลปะไหม

ผมว่ามีส่วน ในบ้านก็มีหนังสือศิลปะของพ่อที่ผมชอบไปเปิดดูตั้งแต่เด็ก อ่านไม่ออกหรอกเพราะมันเป็นภาษาอังกฤษ ดูแต่รูป ผมรู้จักงาน อเมดีโอ โมดิกลีอานี (Amedeo Modigliani) ตั้งแต่เด็ก ไม่รู้และไม่เข้าใจหรอกว่ามันเป็นยังไงแต่เราก็ชอบ พี่น้องทุกคนชอบเขียนรูป และชอบดนตรี พี่ชายผมคนหนึ่งก็มีเป็นนักดนตรี ในบ้านจะมีสองสิ่งนี้มาตลอด ศิลปะกับดนตรี ซึ่งแม่ต่อต้านมาตลอด เพราะว่าที่บ้านจน พ่อทำโรงเลื่อยแต่ก็ไม่เคยสนใจธุรกิจ ลูกๆน้องโง่งเอาไม่ไปขาย เอาเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง จนทุกอย่างจึง ครอบครัวไม่มีเงิน แต่ผมก็ได้สนใจอะไรอื่นเล่นแต่จะวาดรูป

แล้วตอนเข้าไปเรียนช่างศิลป์ที่บ้านไม่ว่าเหรอ

จะมีแม่ที่เริ่มบ่น เพราะคนจีนเขาก็อยากให้ไปเรียนอะไรที่มันได้ตั้งค้ นะ และเขาก็ไม่เข้าใจว่าเรียนยังงี้แล้วได้อะไร เขาคงนึกว่าเรายังไม่จริงจังมั้ง

จากช่างศิลป์จบกระทั่งเข้าเรียนที่ศิลปากร รู้ว่าคุณเจอกับคุณช่าง ไข่ตั๊ว ในช่วงเรียนนี่เอง แต่เริ่มเป็นลูกศิษย์ของเขาตั้งแต่ตอนไหน

มันเป็นไปโดยปริยาย เราไม่ได้ไปฝากตัวเป็นลูกศิษย์แะ เราเรียกแกว่าพี่ ไปไหนมาไหนก็ไปด้วยกัน ก็เลยได้อิทธิพลมาคือแต่งชุดดำ ไว้ผมยาว แล้วพออดีตช่วงนั้นไม่มีตั้งค้ด้วย เป็นช่วงที่พ่อเข้าศิลปากร มีปัญหาเกี่ยวกับแม่หนักขึ้นเรื่อยๆ ก็มีทะเลาะกัน แยกกันดำทุกวัน ผมรำคาญก็เลยออกจากบ้านไปนอนที่คณะ ตอนหลังพี่จ่างก็ชวนไปอยู่บ้านแก เลยกลายเป็นลูกศิษย์ไปโดยปริยาย หลังจากจบอนุปริญญา ตอนนั้นก็มีคนทำงานรุ่นใหม่มกึคน เช่น จุมพล อภิสุช มีสมบุญรัตน์ หอมเทียนทอง คนนี้ก็เป็นลูกศิษย์พี่จ่างมาด้วยกันเหมือนกัน

เวลาเรียนกับคุณช่าง เขาสอนอะไร

ไม่ได้สอนอะไร ก็นั่งคุยกัน แะก็นั่งเส้าโน่นเส้านี้ให้ฟัง พูดเรื่องปรัชญา เรื่องอะไร เราฟังรู้เรื่องบ้าง ไม่รู้เรื่องบ้าง เรื่องพวกนี้มันต้องมีประสบการณ์ชีวิตถึงจะเข้าใจ

สิ่งที่ได้จากคุณช่างกับสิ่งที่ได้จากมหาวิทยาลัยมันต่างกันไหม

ต่าง เพราะพี่จ่างแะแกเน้นการลอกเลียนแบบหรือการทำตามคนอื่น คือการศึกษาเนี่ย เราเรียนให้รู้ว่างานศิลปะยุคต่างๆ มันเป็นยังไง ทำไม่มันถึงได้เกิดขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้ที่มหาวิทยาลัยไม่มีสอน

“

พวกเราโตมาเราเรียนอะไร สะสมมาเป็นล้านๆ ยิ่งกว่า ล้านอีกไม่รู้เท่าไร แล้วจริงๆ เราสะสมภาพในชีวิต เราสะสมองค์ประกอบ สีสัน สัดส่วนผสม อะไรต่างๆ นั้นเป็นเหตุผล ที่ทำไมเราชอบสิ่งนั้นสิ่ง นี้ นั้นเป็นสิ่งที่เราสะสมจาก ประสบการณ์ ทุกอย่างมี สาเหตุ ทำไมเราชอบสีนี้ รูปทรงนี้ ชอบอะไร เพียงแต่เรา ไม่รู้ตัว สิ่งเหล่านี้มันคือคุณที่ เราจะเอาไปทำงาน

”

แล้วการเรียนกับคุณช่างได้อะไรกว่าหรือ ได้มากกว่า ที่ผมเป็นคนนอกแบบ อย่างทุกวันนี้ส่วนนี้ก็เพราะแะ อีกส่วนนี่คือประสบการณ์ที่เราไปเรียนที่ เยอรมนี แต่ส่วนนี้ พอกลับมา ผมก็ต้องทำลายสิ่งที่แะสอน เพราะนานๆ เข้าก็ รู้สึกว่า เฮ้ย หลายๆ อย่างมันก็ไม่ใช่แล้ว ซึ่งการที่ได้ไปเยอรมนีคงเป็นโชคชะตา ของแต่ละคน ที่ทางของเรามันต้องได้ ไปเจออะไรบางอย่าง ผมจบศิลปากรมาก็เริ่มแสดงงานอยู่ประมาณปีนึง คนก็ เริ่มรู้จัก

ชุดที่เป็นคออั้งไ้ใหม่ เป็นชุดที่ดังมาก ไข่ งานชุดนี้มันทำให้ผมได้ทุนไป เยอรมนี คือสมัยนั้น ที่ถวัลย์ ดัชนี แะสนิท กับพี่จ่าง ตอนผมอยู่ช่างศิลป์ เวลาไปกับ พี่จ่างแะไม่เคยทักทาย แต่พอแะเห็นงาน ผมที่บ้านพี่จ่าง แะก็ถามว่าใครทำ จน ตอนหลังถึงได้มาสนิทกัน แะก็ยู่ให้ผมไป หาประสบการณ์ที่เมืองนอก ผมก็บอก แล้วผมจะไปได้ยังงี้ ตั้งค้กินข้าวยังงี้ จะไม่มีเลย

ตอนนั้นแสดงงานมีชื่อเสียงแล้ว แต่ก็ ยังขายงานไม่ได้เหรอ

โอ๊ย ขายไม่ได้ เพราะพี่จ่างแะ แะนตีเรื่องขายงาน ก็เลยไม่มีเรื่อง ขายอยู่ในหัวของพวกเราเลย แะ บอกว่ามันเป็นคอมเมอร้เชียล ซึ่ง อันนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่เรารู้ว่ามันไม่ใช่ ผม รู้สึกว่ามันซัดๆ ยังงอยอยู่ แต่เราเป็น เด็กแล้วเรารู้จะไปแย่งแย่งงไป พอเราไปโตที่เยอรมนีเรารู้ได้รู้ ที่ถวัลย์เองก็เคยพูด ถ้าเราไม่ช่วยตัวเอง แล้วใครจะช่วยเรา ก็ถูกของแะ

คุณถวัลย์แะแนะนำอย่างไร

แะบอก ว่า ตามต่างประเทศ เขามีทุนให้ ซึ่งในยุคนั้นพวกเรา ไม่รู้เรื่อง พอตีผู้่อำนวยการสถาบัน เกอเธ่เดินผ่านมา แล้วก็รู้จักพวกเรา สมัยนั้นมันมีคนแสดงงานไม่กี่คน ที่ไหนมีงานพวกนี้เขาก็แห่ไปดูกันหมด เขาก็รู้จัก ก็เลยถามเขาเลย เขาก็บอกว่ามีทุน ให้ไปที่สถานทูต ไปหาคนนี้ แะคนนี้ แต่ตอนนั้นผมก็ ยังไม่ไปนะ หลังจากวันนั้นนานพอ สมควร ที่ถวัลย์ก็คะยั้นคะยอบอกให้ ไปอีก ผมก็เลยไปเจอคนที่เขาบอก

“

เราไม่ค่อยคิดว่า
คำว่า ‘สร้างสรรค์’
มันคืออะไรจริงๆ คำว่า
สร้างสรรค์ นี้มันไม่ใช่การ
ก๊อปปี้จากคนอื่น เพราะการ
ก๊อปปี้คือการทำตามคนอื่น
แต่การสร้างสรรค์คืออะไร
ที่เกิดจากตัวเราเอง
มันต้องเกิดจากตัวเราเอง

”

เป็นผู้หญิงชื่อบาร์บารา เขาเตรียมเอกสารไว้ให้บนโต๊ะตั้งสองอาทิตย์แล้ว ทำไมคุณไม่มา ได้เอกสารมาเราก็วิ่งกลับไปเจอเธ เพราะมันเป็นภาษาเยอรมัน อ่านไม่ออก ก็ให้บรรณารักษ์ที่ห้องสมุดเจอเธช่วยแปล ช่วยกรอกข้อความให้ผมก็ถ่ายรูปงานส่งไป จนเขาเรียกไปสัมภาษณ์ ก็คุยไม่รู้เรื่องหรอก เพราะพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ แต่มีอาจารย์จุฬาฯ คนหนึ่งช่วยผม คนอื่นถาม แกดตอบ (หัวเราะ) ออกมาผมก็ถามว่าจะรู้ผลได้ยังไง เขาก็บอกว่าของคุณเรียบร้อยแล้ว เดียวเขาจะส่งเอกสารมาให้ มารู้ทีหลังว่าตั้งแต่เราส่งเอกสารไปเราก็ได้แล้ว เพราะภรรยาของผู้อำนวยการเจอเธเขาจบศิลปะมาจากมิวนิก เขาไปเห็นรูปผมก็ไปบอกสามีว่า คุณต้องให้คนนี้ไป ผมก็ได้ไป ภาษายังไม่ได้ เขาก็ให้เรียนภาษาสี่เดือน เพราะเขาสอนเป็นภาษาเยอรมันเลย เราไม่มีพื้นฐาน ไปเรียนก็สอบตกแหละ แต่พอดีเรียนศิลปะมันไม่ค่อยใช้ภาษา เขาดูงานเขา

การเรียนที่โน่นแตกต่างจากบ้านเราอย่างไร

การเรียนที่โน่น เราต้องเรียนกับโปรเฟสเซอร์ ซึ่งเป็นศิลปินที่มีผลงานและมีชื่อเสียงแล้ว ไม่ใช่แบบบ้านเรา จบมาจับได้บรรจุเป็นครูเลย เขาต้องต่อสู้มาก่อน ที่โน่นแต่ละคนก็จะสอนไม่เหมือนกัน โปรเฟสเซอร์ของผมเขาดูงาน เขาก็บอกความจริงคุณก็มีทุกอย่างแล้ว มีสไลด์ชัดเจนแล้ว คุณก็ทำงานไปใช้คุยแลกเปลี่ยนกัน แต่การเรียนรู้อันนี้จริงๆ ก็คือกับคนที่เรียนด้วยกัน เราแลกเปลี่ยนกัน คุยกันเรื่องงาน แล้วก็ไปดูงานตามนิทรรศการ พิพิธภัณฑสถานที่เราได้จากพวกนั้น ซึ่งส่วนนี้ที่บ้านเรานักศึกษากันเราไม่ไปดูงานกัน ที่โน่นงานเปิดศิลปะมันก็จะมีความเป็นย่านๆ เป็นวันๆ ไป เรายังไป

การดูงานศิลปะเป็นวัฒนธรรมของประเทศเขาอยู่แล้ว?

ใช่ เยอะมาก โดยเฉพาะวันอาทิตย์ ค่าเข้าพิพิธภัณฑสถานโน่นเสีย 1 ยูโร วันอื่นมันจะ 10-12 ยูโร ยิ่งถ้าวันไหนอากาศไม่ดี คนเดินชนกันที่พิพิธภัณฑสถานเป็นเรื่องปกติ แล้วคนที่ซื้องานผมก็ไม่ได้เป็นคนพิเศษอะไร เป็นคนธรรมดาดีแหละ คือไม่ใช่ทุกคนที่นั่นจะมีความศิลปะติดบ้าน แต่มันก็ไม่ใช่เรื่องพิเศษ เขาเองงานศิลปะไปประดับบ้าน ประดับสภาพแวดล้อมของเขา ชั่วโมงศิลปะ

เขาก็พาเด็กๆ ไปพิพิธภัณฑสถานให้คนนั่งคุยกันหน้ารูปไหนรูปหนึ่งหรือให้เขียนวิจยว่าแต่ละคนคิดยังไง เป็นเรื่องธรรมดาของบ้านเขา

เด็กก๊อปปี้ ไป ก็ไปเข้านักเรียนศิลปะ?

นักเรียนธรรมดาเลยครับ อย่างเพื่อนผมหลายคนที่เป็นครูสอนศิลปะในโรงเรียนเขาก็ทำแบบนี้ หรือเอาสไลด์มาฉายในชั่วโมง มีการถกกันแล้วให้นักเรียนไปเขียนรายงาน

ผลงานในช่วงแรกของคุณเป็นงานศิลปะในลักษณะ Formalist (รูปแบบนิยม) ที่เป็นรูปมือเท้าของมนุษย์ หรือสิ่งของต่างๆ เป็นงานในเชิงสะก๊อปปี้แล้วมันคลิกกลายเป็นงานแบบนามธรรมตั้งแต่เมื่อไร

คือที่เยอรมนี ในยุคนั้นมันมีเรื่องเข้าใจผิดสำหรับผมอยู่อย่างหนึ่งคือผมไปยึดหรือไปคิดว่า ถ้าเราเจอทางหรือมีสไลด์ของเราแล้ว เราจะต้องทำอย่างนั้นไปเรื่อยๆ ไปตลอด

คืองานผมที่เป็นแบบนั้นในยุคแรก เพราะมันเป็นเรื่องเครียด เป็นเรื่องของปัญหา เพราะผมเป็นคนเครียดนะ สมัยโน่น มันเป็นเรื่องปัญหาภายในบ้านตอนเด็กๆ ซึ่งเราไม่เข้าใจมัน มันแล้วแต่คน เด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนโชคดีไปเจอจุดที่ทำให้เขาแก้ปัญหาได้ บางคนแก้ไม่ได้กลายเป็นปมในชีวิตประสาทกลับ กลายเป็นอาการเป็นฆาตกรไปเลย คือคนเวลาเกิดมาผมว่ามันเป็นถุงเปลาๆ ใบนึงที่ไม่มีอะไรอยู่ข้างใน อาจจะมึนคลุกอยู่แต่ว่าไม่มีเนื้อหา ที่เราเป็นทุกวันนี้เป็นสิ่งที่เราลังสมมาตั้งแต่เด็กๆ จากประสบการณ์ต่างๆ หรือสิ่งที่เราไปรับรู้มา สิ่งเดียวกัน คนรับรู้ไม่เหมือนกัน เพราะมันแล้วแต่ที่เรามองจาก

ด้านไหน มุมไหน สมัยก่อนผมเป็นคนเครียดมาก แล้วงานมันก็ออกมาอย่างนั้น แต่ในยุโรปมันดีอยู่อย่างหนึ่งมันมีหนังสือให้อ่านเยอะ ผมอยู่ที่โน่นผมก็พยายามทำความเข้าใจกับปัญหา ได้พูดคุย ได้ถกปัญหา รายการทีวีบางทีก็นำเสนอเรื่องปัญหาชีวิตเรื่องจิตวิทยา คงเป็นเพราะตัวเองมีปัญหาเราก็อายุใจ พอเจอรายการพวกนี้ผมจะสนใจดู แล้วเราก็มามองที่ตัวเรา อ้อ อย่างนี้เนี่ยเอง แล้วปมต่างๆ มันก็ค่อยๆ แก่ไปทีละปมๆ จนวันนึง ความรู้สึกผมเปลี่ยนชีวิตผมก็เปลี่ยน ใ้งานแบบนั้นผมทำไม่ได้แล้วนะ มันไม่มีข้างในงานแบบนั้นมันเกิดจากความรู้สึกข้างในของเราเนาะ

ความเป็นนามธรรมในงานของคุณมาจากไหน

ความเป็นนามธรรมมันอยู่กับเรามาตั้งแต่เราก่อเกิดอยู่ในคนทุกคน ไปดูงานเด็กๆ ลี นามธรรมแรงมาก มันไม่ใช่เรื่องรูปธรรมเลยนะ เขาบางคนก็ไม่ใช่นามธรรมจริงๆ เป็นเส้นเป็นอะไร

ไม่ได้ได้มาหลังจากตอนที่ไปอยู่เยอรมนี?

ไม่เลย มันอยู่กับเรามาตลอด เพียงแต่เราไม่เข้าใจมัน เราไม่รู้ว่ามันคืออะไร ใ้งานชาวตาที่ผมทำมันก็มีนามธรรมอยู่ ถ้างานไม่มีนามธรรมมันก็ไม่ใช่งานศิลปะ มันเป็นแค่งานฝีมือ เป็นงานช่าง งานช่างดีก็ยังมีนามธรรมเลย ไปดูงานญี่ปุ่นสิ ผมว่าเขามีเยอะเลย เวลาผมไปสอนในคอร์สศิลปะทุกวันนี้ก็ยังสอนอยู่ ผมจะบอกทุกคนว่า ผมไม่มีอะไรจะสอนคุณนะ ผมจะเป็นผู้ร่วมทางให้คำแนะนำ แต่พวกคุณทุกคนทำงานศิลปะได้อยู่แล้ว เพราะทุกคน

เคยเขียนรูปตอนเด็ก เด็กทุกคนเขียนรูปได้ แต่คุณต้องทิ้งกรอบของคุณก่อน เพราะเวลาคนเราเริ่มสังสรรค์รอบต่างๆ มาตั้งแต่เราเริ่มโต มันทำให้ความเป็นเด็กหายไป ความอิสระก็หายไปด้วย เพราะถูกรอบบั้งคับ

สิ่งเหล่านี้ถ้าเราเข้าใจมันก็เป็นเรื่องดี แต่ถ้าเราไม่เข้าใจเนี่ย มีหลายคนพองานได้รางวัลบีบีก็ไม่กี่ล้านยับตัวเลย ทำเหมือนเดิม ศิลปินบางคนมีชื่อเสียงมาก งานราคาแพง แต่งานของเขาตั้งแต่วันที่ตั้งมาจนทุกวันนี้คืองานเดียวกัน เขาก็ยังขายของเขาได้ แต่ผมว่างานของเขาตายตั้งแต่ตอนที่เขาเริ่มตั้ง

คุณก็กรอบพวกนี้ตั้งแต่ตอนไหน ก็มันไม่ได้ยังใจ

มันค่อยๆ โตมา ไม่ได้อยู่ๆ แล้วจะเป็นเลย มันเป็นเรื่องธรรมดาที่ผมเจอมา อีกอย่าง ผมต้องบอกว่าสิ่งที่ช่วยผมมากที่สุดคือศาสนาพุทธ ไม่ใช่ลีคำสอนของพระพุทธเจ้า อันแรกที่ช่วยผมเลยคือผมไปอ่านหนังสือ สิทธารถะ ของ เฮอร์มาน เฮสเส (Hermann Hesse) โห อันนั้นช่วยมากเลย แก้ปัญหาผมได้เยอะ ความจริงมันไม่มีอะไรเลยนะ ชีวิตทุกอย่างถ้าเราปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาตินะ แล้วคำสอนของพระพุทธเจ้าก็มีแค่การไม่ยึดติด แค่นั้นเอง

เมื่อหลายปีก่อนผมไปวิปัสสนาของโกเอนกา ผมชอบมาก ซึ่งโกเอนกานี้ก็ปฏิบัติสถาบัน ทุกวันนี้เวลาผมเขียนรูป ผมไม่เขียนอะไรเลย นอกจากเขียนความรู้สึกในขณะที่ผมทำงาน คือทุกวันที่เราโตมาตั้งแต่เด็กๆ เนี่ย เราสังสรรค์ต่างๆ มากเยอะมาก ถ้าคุณมีลูก ลองสังเกตดู เขาเหมือนกับถ้วยที่ไม่มีอะไรเลย วางเปล่า เขาไม่รู้เรื่องอะไร เขาต้องเรียนรู้กลิ่นของพ่อแม่ เพราะตอนเกิดมาใหม่ๆ เขามองไม่เห็น แต่เขาจะสัมผัสด้วยกลิ่น เขาต้องเรียนรู้เสียง เรียนรู้คำ เรียนรู้ตัวอักษร เพราะไม่รู้สิ่งที่เราพูด แต่เขาค่อยๆ เรียนแต่ละอย่าง คิดดูสิ เรียนมาเท่าไร พวกเราโตมาเราเรียนอะไรสะสมมาเป็นล้านๆ ยิ่งกว่าล้านอีกไม่รู้เท่าไร แล้วจริงๆ เราสะสมภาพในชีวิตเราเยอะ สะสมองค์ประกอบ สะสมสี สะสมส่วนผสมอะไรต่างๆ นั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้เราชอบสิ่งนั้นสิ่งนี้ นั่นเป็นสิ่งที่เราสะสมจากประสบการณ์ ทุกอย่างมีสาเหตุ ทำไมเราชอบสีนี้

รูปทรงนี้ ชอบอะไรเพียงแต่เราไม่รู้ตัว สิ่งเหล่านี้มันคือทุนที่เราจะเอาไปทำงาน วันหนึ่งมันค่อยๆ พัฒนามาจนเรา วันหนึ่งผมพบว่า เราทุกคนมีโลกของเราเอง ถ้าเราไม่มัวแต่ไปมองข้างนอก เรามองกลับเข้ามาข้างใน โลกของเรามันใหญ่มาก มันเป็นจักรวาลที่ใหญ่ แล้วในจักรวาลนี้มันมีทรัพยากรสมบัติเยอะมาก

เวลาผมทำงานทุกวันนี้ ผมก็แค่ไปคีย์มันออกมา ทำให้มันเป็นภาพออกมาให้เราเห็น ความจริงผมไปคีย์ให้ตัวเองเห็น เพราะผมไม่รู้ว่ามันเป็นอย่างไงแน่ๆ เพราะมันถูกกลบอยู่ เหมือนกับนักโบราณคดีไปคีย์สมบัติ แต่สมบัติอันนี้จริงๆ แล้วตัวมันเองไม่มีค่าอะไร มูลค่าการซื้อขายเป็นสิ่งที่ถูกตั้งขึ้นมาทีหลัง มันสนองผมแค่ว่าถ้าผมทำชิ้นนี้เสร็จ แล้วเราพอใจกับมัน มันก็ให้ความสุขกับเราตอนนั้น แค่นั้นเอง การที่เราเป็นคนทำงานด้านนี้ มันเหมือนกับเวลาเรากินอาหาร พอท้องเรามันหิว มันเรียกร้อง เราก็ต้องไปหาของกิน สำหรับผม การเขียนรูปคืออาหารของจิต ของความรู้สึก ถ้าผมขาดมันผมอยู่ไม่ได้ ผมเดือดร้อน ผมมีความสุข ผมเลยต้องทำมัน อาจจะถูกสาปมาให้ทำก็ได้ อันนี้พูดเล่นๆ นะ

แต่เด็กๆ ก็ไม่มีประสบการณ์มาก่อน ไม่เคยฝึกฝน ทำไปเขาก็วาดภาพแบบนามธรรมได้ละ

ไม่ใช่เขาไม่มีประสบการณ์ เขามีนะ ก็สังเกตเด็กเล็กๆ สิ เขาวาดคนยังไม่เป็นคน แต่เขาบอก 'นี่แหละคน' พอเริ่มโตขึ้นมาเขาก็วาดรูปเป็นร่างขึ้นเรื่อยๆ แต่สิ่งที่สำคัญมาก คือความรู้สึกที่อิสระ เขาไม่ได้แคร์ว่าใครจะมาซื้อ หรือใครจะมาอะไรกับรูปของเขา

คุณคิดว่าถ้าคนไทยดูงานศิลปะแบบธรรม์ไม่ค่อยเป็นกัน

เพราะเราไปสัมผัสมันผิด คนส่วนใหญ่ชอบไปหา 'ภาพ' ในงาน ไปหาสิ่งที่เราเคยรู้จักมาก่อน ว่าทำไมมันไม่มีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ไม่มีคน ไม่มีอะไร บางทีนะ มีบางคนนี่มาดูภาพผมแล้วบอกว่า อ้อ ตรงนี้เหมือนหน้านะ เป็นเหมือนข้างนะ คือเพราะเขามัวแต่ไปหาภาพ ความจริงทุกคนมีความสามารถในการสัมผัสงานนามธรรมได้หมด เพียงแต่เราไม่ได้ไปให้ความสำคัญกับความรู้สึก งานนามธรรมเป็นเรื่องของความรู้สึก เราไม่มัวแต่ไปหาอะไรที่เป็นเรื่องที่เรารู้จักได้ เราไม่ไปหาความรู้สึก เราไปหาความหมาย

เคยมีพ่อของเพื่อนมาที่สตูดิโอ เขาไม่เข้าใจว่าภาพวาดของผมเกี่ยวกับอะไร ผมก็อธิบายไม่ได้ ก็เลยพาเขาไปดูภาพที่ผมวาดในสตูดิโอ เขาก็สนใจงานนะ ถามโน่นถามนี่ พอถามเสร็จเราก็เอาภาพวาดของผมสองภาพมาวางคู่กัน แล้วเราก็ถามว่า สองรูปนี้คุณชอบรูปไหนมากกว่า

เขาบอกรูปชาย เขาก็ถามเพราะอะไร เขาก็เริ่มอธิบายว่า เพราะอะไร ชอบสีอย่างนั้น ชอบการจัดวางอย่างนี้ พอเสร็จแล้วผมก็เลยบอกว่า คุณน่าจะเข้าใจ คุณเข้าใจมากๆ เลยนะ ก็คุณเป็นคนอธิบายงานของผมให้ผมฟังเองนะ เขาก็บอกว่า อ้อเธอ มันก็แค่นั้นไง มันไม่มีอะไรมากกว่านั้น การเข้าถึงงานนะมันไม่ได้ยากขนาดนั้น บางคนนี่กลัวเลยนะ พอพูดถึงงานแอมป์สแตร์ก็เนีย บอกว่าหัวไม่ถึงบ้าง รู้สึกเหมือนตัวเองต่ำต้อยไปเลย

ต้องปีนกระโถง

เออ ไข่ๆ (หัวเราะ) ซึ่งอันนี้มันเป็นเรื่องผิด เพราะว่าเขาถูกสอนมาผิดๆ เพราะบางทีคนไปดูรูปในหอศิลป์ ในนิทรรศการ บางคนไม่เข้าใจ เขาก็ไปเหยียดหยามกัน เลยก็มี ทั้งๆ ที่จริงๆ มันง่ายมาก มันเป็นเบสิกของมนุษย์ เช่น ทำไมคุณชอบเสื้อตัวนี้ ทำไมแต่ละคนเลือกสิ่งต่างๆ มาประดับตัวเราเอง ทำไมวันนี้เราต้องใส่กางเกงตัวนี้กับเสื้อตัวนี้ หรือผู้หญิงบางคนทำไมต้องใส่ต่างหู ต้องแต่งหน้า แต่งตา ต้องทำเล็บทาเล็บอะไรต่างๆ มันเป็นเรื่องความรู้สึก เป็นเรื่องนามธรรมเลยนะ มันไม่มีกฎเกณฑ์อะไรบอก

มันอธิบายไม่ได้ว่าทำไมเราถึงชอบสิ่งเหล่านั้น

ใช่ บางทีสิ่งที่คนนึงชอบ เราไม่ชอบ หรือเราชอบผู้หญิงคนนึง แต่อีกคนบอกไม่เห็นน่าสนใจเลย แต่ละคนจะมีความตั้งใจของตัวเองอยู่ และก็มีความชอบไม่เหมือนกัน

จำปีนไทม์ก็คนดูงานต้องเข้าใจความหมายที่ศิลปินพยายามจะสื่อออกมา

ไม่ ไข่เรื่องความหมายต่างๆ นั้นเป็นการอุปโลกน์เพื่อสร้างความประทับใจ คนทำงานแอมป์สแตร์ เขาทำด้วยความรู้สึก แต่ไข่เรื่องราวความหมายต่างๆ มันเป็นเรื่องที่สร้างขึ้น มาตอนหลัง สิ่งเหล่านั้นมันอธิบายไม่ได้ มันเป็นเรื่องการรับรู้ที่แต่ละคนต้องสัมผัสกันมาเพื่อมาสัมผัสกับมันเอง

คุณมองว่านักสะสมงานศิลปะในเมืองไทยกับนักสะสมชาวต่างชาติแตกต่างกันอย่างไร

ไม่อยากจะเรียกหรือนักสะสมนะ คือนักสะสมต้องสะสมอย่างจริงจัง เรียกว่าคนที่ชอบงานศิลปะดีกว่าอย่างที่บอกว่าเขามีพื้นฐานทางนี้ มันเป็นเรื่องวัฒนธรรมของเขาที่จะมีภาพวาดมีงานศิลปะติดบ้าน ซึ่งวัฒนธรรมแบบนี้ในเวียดนามก็มีเหมือนกัน ผมเคยไปที่ฮานอย ทุกถนนมีร้านขายภาพวาด เพราะเขาได้รับอิทธิพลมาจากฝรั่งเศส ศิลปะที่นั่น เป็นเรื่องชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เรื่องพิเศษอะไร

แล้วถ้าพูดถึง 'นักสะสม' จริงๆ เลยล่ะ

ก็มีเยอะ อย่างที่มิวนิคจะมีพิพิธภัณฑ์อยู่แห่งหนึ่งที่รัฐสร้างขึ้นเพราะนักสะสมคนนี้จะยกงานศิลปะที่เขาสะสมให้รัฐ โดยมีชื่อแม้ว่ารัฐต้องสร้างพิพิธภัณฑ์ให้ ซึ่งงานสะสมของเขามีความสำคัญมาก และมูลค่าสูงมากจนรัฐซื้อไม่ไหว รัฐก็เลยต้องสร้างให้ พิพิธภัณฑ์ของรัฐไม่ได้มีเงินเยอะอะไรมากนะ ที่พิพิธภัณฑ์ซึ่งงานได้เพราะเขามีแฟนคลับ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนมีเงิน หรือบริษัทใหญ่ๆ เวลาที่พิพิธภัณฑ์อยากได้งานชิ้นนี้เขาจะปรึกษาว่ามีใครสนับสนุนได้บ้าง ถ้าใครสนับสนุนงานชิ้นนี้ก็จะมียี่ห้อติดที่ป้าย

ด้วยว่าใครเป็นผู้สนับสนุนศิลปะ ก็จะเป็นอย่างนั้น แต่ว่าพิพิธภัณฑ์ส่วนตัวมันก็มีหลายแห่งนะ มีพิพิธภัณฑ์ส่วนตัวแห่งหนึ่งมีงานผมยี่สิบกว่าชิ้น เป็นบริษัทชื่อ Wurth ขายน็อต, สกรู อยู่ในเมืองชตุทท์การ์ท ที่เมืองไทยก็มีสาขาของเขา มีพิพิธภัณฑ์อีกแห่งหนึ่งใกล้ๆ กัน เป็นบริษัทผลิตช็อกโกแลตชื่อ Rittersport ที่ทำช็อกโกแลตเป็นสี่เหลี่ยม เขามีพิพิธภัณฑ์ศิลปะของเขาเอง พิพิธภัณฑ์ที่เขาเป็นรูปสี่เหลี่ยม และสะสมงานศิลปะที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม (หัวเราะ) พิพิธภัณฑ์ไม่ได้ใหญ่มากนะ แต่มีงานเยอะพอสมควร

มีเรื่องก่อกบฏไม่อยู่ในแวดวงศิลปะค่อนข้างให้ความสนใจคือเรื่องก่อกบฏคุณได้ไปอยู่ในปกใบของอัลบั้มวงดนตรีร็อกชื่อดังอย่าง Guns N' Roses

อ้อ มันเป็นเรื่องบังเอิญนะ หลายปีแล้ว มีแกเลอรีที่ไปเสนองานผมที่ฮ่องกงให้ เจ้าของเขาเป็นคนแคนาดา แล้วพอถึง Guns N' Roses ไปแสดงคอนเสิร์ตที่ฮ่องกง แอ็กเซล โรส นักร้องนำเขาก็ไปเดินดูงานตามแกเลอรี เจ้าของบอกผมมาอีกทีว่า นักร้องนำเขาจะสร้างบ้านที่มาลิบู เขาอยากได้งานของผมชิ้นนี้ไปติดที่บ้านเขา ก็เป็นงานชิ้นใหญ่อยู่เหมือนกัน แล้วพอเขาซื้อไปสักพักหนึ่ง ค่ายเพลงก็ติดต่อมาที่แกเลอรีบอกว่าอยากได้งานผมไปทำปก เขาเลยติดต่อผมเพื่อขออนุญาต ผมก็โอเค ได้ ก็ทำอย่างที่ควรจะทำให้เครดิตให้อะไร ก็ไม่มีปัญหา แต่พอติดตอนนั้นวงแตก โปรเจกต์นี้ก็เลยล้มไป มันก็เจ็บไป

แต่พอตอนที่วงกำลังจะออกอัลบั้ม Chinese Democracy ทางเลขฯ เขาก็ติดต่อผมมาโดยตรง ผมก็ยังไม่รู้ว่าจะทำปกหรืออะไร ผมก็ตอบเขาไปว่า โอเค ไม่มีปัญหา เอาอย่างที่เราเคยคุยกันก็แล้วกัน หลังจากนั้นไม่นานแผ่นก็ออกมา แต่ไม่มีรูปผมบนปก ผมก็งงว่าไม่ทำแล้วหรือ แต่พอเปิดด้านใน อ้อ มันอยู่ข้างใน แต่ก็ไม่รู้จะว่าเมืองไทยมีแฟนคลับวงนี้ด้วยพอดีรู้จักกับนักข่าวสายประวัติศาสตร์คนหนึ่งที่ชอบเพลงร็อก เขาไปเจอผมที่ราชบุรีในงานเปิดแสดงศิลปะ เขาก็วิ่งมาบอกผมว่ามีงานผมในปกอัลบั้ม Guns N' Roses เขาเป็นแฟนคลับ เขาซื้ออัลบั้มมา เขาก็อ่านในปกอัลบั้มหมด เขาเลยรู้ว่าเป็นงานผม ก็มาถามผม พอรู้ก็ดีใจมาก เลยเอาไปเขียน ปรากฏว่าก็ดังไปเลย

ตอนวาดรูปคุณฟังเพลงไปด้วยไหม

ผมเปิดเพลงตลอด แต่เพลงที่ผมฟังจะเป็นพวกเพลงบลูส์นะ พวกอีริค แคลปตัน, เจจ คลอ ออะไรพวกนี้ ฟอเบือๆ ก็ฟังแจ๊สบ้าง

คุณมองวงการศิลปะบ้านเราตอนนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง

ผมว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ สังเกตว่าพอพิพิธภัณฑ์ MAIAMI เปิดขึ้นมา ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างปีที่จะมี Bangkok Art Biennale เกิดขึ้นมาอีก

คุณเคยพูดว่า พอเราไปอยู่เมืองนอกแล้วเกิดความคิดเรื่องการงานศิลปะไปหนึ่ง คือเราต้องก้าวหน้าไปกว่าผู้สอน ช่วยเล่าให้ฟังหน่อย

ก็ที่โน่นมันก็เป็นอย่างนั้นนะ คนสอนเขาไม่ได้มาบอกให้คุณต้องเชื่อผู้สอน เขาบอกให้ไปหาทางของคุณเอง งานที่เขาทำก็คือสิ่งที่เขาเจอมา มันก็เป็นของเขา ถ้าเราไปทำตามเขา เราก็เป็นแค่คนก๊อปปี้ เราต้องไปหาทางของเรา บางคนก็อาจจะไม่เจอ แต่ถ้าบางคนเจอทางของเขาเอง เขาก็เป็นผู้สร้างสรรค์ ไอ้คำคำนี้ที่บ้านเราเข้าใจผิดกันเยอะ คำว่าสร้างสรรค์ บ้านเราใช้กันเกือบทุกอย่างเลย

เราไม่ค่อยไปคิดว่าคำว่าสร้างสรรค์ มันคืออะไรจริงๆ คำว่าสร้างสรรค์ นี่มันไม่ใช่การก๊อปปี้จากคนอื่น เพราะการก๊อปปี้ คือการทำตามคนอื่น แต่การสร้างสรรค์คืออะไรที่เกิดจากตัวเราเอง มันต้องเกิดจากตัวเราเอง และความจริงมันเกิดได้อยู่แล้ว เพียงแต่เราไม่ให้ความสำคัญกับมัน ทุกคนทำได้ ผมสังเกตได้จากเวลาที่ผมไปสอน

ทุกคนสามารถทำงานศิลปะได้ และเป็นศิลปินได้?

ทุกคนทำได้ แล้วแต่ว่าเรามุ่งมันแค่ไหน เราชจริงจังแค่ไหน และเราอิสระแค่ไหนที่เราจะไปถึงให้ได้ เพราะเรื่องการเข้าถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าเอง ก็ยังขึ้นอยู่กับตัวเราว่าเราเข้าได้แค่ไหน บางคนเข้าไปได้นิดเดียว บางคนเข้าได้ลึกกว่า

การเรียนศิลปะจากเมืองนอก ทำให้คุณมีความคิดเห็นต่อการวิจารณ์ต่างไปจากเดิมที่อยู่เมืองไทย

ไม่ใช่เรื่องที่ได้จากเมืองนอกนะ การวิพากษ์วิจารณ์คือการแสดงความคิดเห็น เป็นความคิดเห็นของผม ผมไม่ได้ไปให้ร้าย ไปว่าไปตำใคร ถ้าเราไม่ได้ไปใส่ร้าย ไปสร้างเรื่องการวิพากษ์วิจารณ์มันก็ไม่ใช่อะไร

อย่างผมเคยพูด บางคนที่มีแว่แต่พูดถึงศาสนา พูดถึงคำสอน พูดถึงอัตตา พูดถึงอะไรต่ออะไร ผมว่าคนที่ยังพูดถึงสิ่งเหล่านี้คือเขายังหาอยู่ ถ้าเขาถึงจุดนั้นแล้ว เขาไม่ต้องพูด เขาจะปฏิบัติไปเลย จริงๆ แล้วคำสอนของพระพุทธเจ้าก็ไม่ได้มีอะไรวิเศษหรือเหนือโลกมันเป็นเรื่องพื้นฐานๆ มากๆ เพียงแต่เราไม่ได้ให้ความสำคัญมันเท่านั้น อย่าง เฮอร์มาน เฮสเส เขาเขียนเรื่อง ลีทธารณะก็ไม่ได้มีอะไรเลย เป็นแค่ค้นหาความหมายของชีวิต หรือผมไปอ่านไปฟังจากท่านพระพุทธทาสพูดหรือเขียน แก่ก็ไม่ได้พูดอะไรที่มันเหนือไปจากความเป็นคน แก่พูดอะไรที่ธรรมตามาก อะไรที่มันเกินเลย แก่ก็ปฏิเสธด้วยซ้ำไป ไครมานิมิตต์แก่ไปขึ้นบ้านใหม่ แก่ก็ถามแล้วกระโดดเสร็จยัง เขาก็บอกบ้านเสร็จทุกอย่างแล้ว กระโดดก็เสร็จแล้ว แก่ก็บอกว่า มีกระโดดแล้วก็ขึ้นไปเลยไม่ต้องให้อาตมาไปขึ้น อย่างเรื่องเจิมรถไม่ต้องให้อาตมาเจิม โยมขับรถต้องมีสติ อย่ากินเหล้า อย่าเสพของเมา มันก็ไม่มีปัญหาอะไร ก็แค่นั้น เรื่องง่ายๆ แต่เรามัวแต่ไปมองอะไรก็ไม่รู้กัน ●

UOB Art Space

presents

Modern Southern

02

03

04

Art Along UOB

ในฐานะที่เป็นเวทีประกวดระดับอาเซียนหนึ่งเดียวในประเทศไทย การประกวดจิตรกรรมยูโอบีจึงให้ความสำคัญกับการผลักดันศิลปินให้เติบโตสู่ระดับโลก

ผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ UOB Painting of the Year ในแต่ละปี จะได้เดินทางไปแข่งขันต่อในระดับภูมิภาคที่ประเทศสิงคโปร์ เพื่อชิงรางวัล UOB Southeast Asian Painting of the Year และพบกับตัวแทนหอศิลป์และแกลเลอรีในระดับอาเซียน รวมถึงได้สิทธิ์สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกเข้าร่วมโครงการศิลปินในพำนักหรือ Artist in Residence ของพิพิธภัณฑ์ศิลปะเอเชีย ฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

ธิดารัตน์ จันทร์เชื้อ เจ้าของรางวัล UOB Painting of the Year ครั้งที่ 6 เมื่อปี 2558 เป็นศิลปินไทยคนแรกที่ได้รับคัดเลือกโครงการศิลปินในพำนัก ซึ่งระหว่างโครงการ ธิดารัตน์ก็ได้จัดกิจกรรมทางด้านศิลปะอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการเดี่ยว เวิร์กช็อป รวมถึงจับมือจัด Artist Talk ร่วมกับศิลปินมืออาชีพชาวฮ่องกงและเกาหลี ถือเป็นโอกาสอันดีของเธอที่ได้แสดงออกถึงพรสวรรค์และแนวคิดทางด้านศิลปะให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาชาวโลก

ศิลปินผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดจิตรกรรมยูโอบี ยังได้รับความสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะจากธนาคารยูโอบีอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและต่อยอดเส้นทางอาชีพศิลปินให้ก้าวเข้าสู่ระดับโลก เช่น ธิดารัตน์ จันทร์เชื้อ และปานพรรณ ยอดมณี ศิลปินที่ได้รับการสนับสนุนในการเข้าร่วมแสดงผลงานที่เทศกาลศิลปะนานาชาติ Art Stage Singapore และได้รับการสนับสนุนจากธนาคารยูโอบีเพื่อนำผลงานไปแสดงใน Singapore Biennale เพื่อให้ศิลปินได้รับโอกาสในการก้าวเข้าสู่วงการศิลปะนานาชาติอย่างแท้จริง

ปานพรรณ พุดถึงงานประกวดจิตรกรรมยูโอบีว่า “ไม่ใช่แค่การสนับสนุนเพียงแค่รางวัลแล้วจบจากกันเพียงเท่านั้น แต่ยังมีความต่อเนื่อง ที่ทำให้เราเห็นว่าสนับสนุนให้เราได้เป็นศิลปินระดับโลกจริงๆ ได้มีพื้นที่ ได้ประสบการณ์ในการไปแสดงผลงานต่างประเทศ ได้ทัศนศึกษา ได้เจอกับศิลปินที่หลากหลาย เป็นบันไดขั้นใหญ่ที่ทำให้เราฟันต่อไปได้ และทำให้เราตัดสินใจได้ว่า จะเป็นศิลปินจริงๆ”

ในปีต่อไป ธนาคารยูโอบีก็ยังคงตั้งใจจะส่งเสริมและสนับสนุนศิลปินอยู่เสมอ เพื่อต่อยอดและส่งเสริมงานศิลปะให้ได้อยู่คู่และอยู่รอบๆ ตัวของคนทุกคน ●

- 01 UOB Art Gallery ณ สิงคโปร์
- 02 นิทรรศการ UOB Art Space @ Art Stage Singapore 2017
- 03 ธิดารัตน์ จันทร์เชื้อ ในงาน UOB Art Space @ Art Stage Singapore 2017
- 04 Om Mee Ai ผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ UOB Painting of the Year สิงคโปร์ ประจำปี 2014

Hang in There

‘ไลลา พิมาณรัตน์’
เรื่องเล่าจากที่ปรึกษาธุรกิจ
สู่ผู้ก่อตั้งหอศิลป์ร่วมสมัย
Lyla Gallery

ในเมืองแห่งศิลปะอย่างเชียงใหม่ ท่ามกลางพื้นที่ศิลปะอันมากมาย มีสถานที่แห่งหนึ่งที่โดดเด่นเป็นที่น่าสนใจ มันมีชื่อเรียกว่า ‘Lyla Gallery’ ที่นอกจากจะเป็นพื้นที่แสดงผลงานศิลปะร่วมสมัยที่คัดเลือกผลงานศิลปะหลากหลายรูปแบบและแนวทางมาจัดแสดงได้อย่างชาญฉลาด เปี่ยมสุนทรีย์: ยังแฝงด้วยประเด็นทางสังคมอันลุ่มลึกแหลมคมยิ่ง ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงเป็นแกลเลอรีเชิงพาณิชย์ที่อยู่ได้ด้วยการขายงานศิลปะเพื่อหล่อเลี้ยงตัวเอง

ผู้ที่อยู่เบื้องหลังพื้นที่หอศิลป์แห่งนี้คือภักดิ์ทาร์กซ์และแกลเลอริสต์สาว ผู้ก่อตั้งหอศิลป์ที่ตั้งชื่อตามชื่อเธอ ‘ไลลา พิมาณรัตน์’ ที่เมื่อย้อนกลับไปขณะที่เธอยังไม่ได้ก้าวสู่เส้นทางศิลปะ ไม่มีวีแววอะไรทั้งนั้นจากนักให้คำปรึกษาด้านธุรกิจที่เธอจับเป็นอาชีพหลังจากที่จบการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย แต่ว่ากันว่าเส้นทางชีวิตมักถูกร่างเอาไว้ด้วยใครสักคน เธอเปลี่ยนหมวกจากที่ปรึกษาธุรกิจ ก้าวเข้าสู่วงการศิลปะด้วยประสบการณ์ที่เท่ากับศูนย์ มีเพียงความสนใจและไฟร้อนๆ ที่ใครต่อใครเรียกว่าแพชชั่น ก้าวเข้าสู่การเป็นภักดิ์ทาร์กซ์ ก่อนจะกระโดดมาเป็นเจ้าของแกลเลอรีของตัวเองอย่างที่เราเกริ่นไป

แม้ตอนนี้ Lyla Gallery จะหยุดทำการชั่วคราวเพื่อย้ายสถานที่ตั้ง แต่โลกก็ยังไม่หยุดการปฏิบัติภารกิจทางศิลปะ ยังจัดแสดงอีเวนต์ทางศิลปะเฉพาะกิจของหอศิลป์นอกสถานที่ ทำสำนักพิมพ์ร่วมกับมิตรสหายรู้ใจ ทำโครงการแปลหนังสือวิชาการทางศิลปะและอีกมากมายนับไม่ถ้วน

ในภารกิจที่รัดตัว โลลายังใจดีให้เราได้เข้ามาพูดคุย แบ่งปันแง่คิด แรงบันดาลใจ และประสบการณ์ในการทำหอศิลป์ และการทำงานในฐานะภักดิ์ทาร์กซ์ และนี่คือหลากหลายถ้อยคำที่น่าสนใจในวันนั้น

ทุกวันนี่คุณทำงานศิลปะโดยตรง กังๆ ก็ไม่ได้เรียนจบทางด้านศิลปะมา

ใช่ค่ะ เรียนจบคณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาอังกฤษ ที่ มศว ตอนเรียนก็จะเน้นทางด้านวรรณกรรมเป็นหลักมากกว่าศิลปะ

อะไรทำให้คุณหันมาสนใจศิลปะ:

จริงๆ ก็สนใจศิลปะอยู่แล้ว ตอนเด็กๆ เราไม่รู้ที่เราจะประกอบอาชีพในงานสายศิลปะได้ยังไง ยังไม่รู้จักภัณฑารักษ์ด้วยซ้ำ พี่พิกัดนั้นก็ไม่ได้ไป ไม่รู้ว่ามีสายอาชีพแบบนี้ จะให้เรียนโบราณคดี หรือประวัติศาสตร์ศิลป์ เราก็รู้สึกว่ามันฟังดูโบราณๆ ว่างๆ ก็เลยเรียนในสิ่งที่เราชอบคือด้านภาษา วรรณกรรม ส่วนศิลปะก็เป็นความชอบ ชอบอ่านหนังสือศิลปะดูรูปงานมาสเตอร์ ก็ดูมาตลอด

แรงบันดาลใจที่ทำให้รู้สึกชอบศิลปะจริงๆ จนต้องจริงจังกับมันคืออะไร:

คือมันเริ่มจากเราชอบดูหนังแหละ แต่ถ้านับว่าสนใจจริงๆ จังๆ เลย น่าเป็นจะตอนไปดูงานจริงของโมนาต์ที่อังกฤษ คือตอนที่ไปอังกฤษ เราเอ็นจอยและแฮปปี้มาก เพราะที่นั่นมีพิพิธภัณฑสถานและมอลล์ทางศิลปะตลอด คือเราสามารถไปดูงานได้ตลอด มีพิพิธภัณฑสถานให้ดู มีแกลเลอรีให้แะ เหมือนเดินห้างๆ นะ ย่านช้อปปิ้งอย่าง Oxford Street เราอาจจะไปแค่ครั้งนึง แต่พิพิธภัณฑสถานทั้งหลายเนี่ยไปมากกว่าหนึ่งครั้งทุกที ถ้ามีอะไรเราก็จะไปตามดูตลอด ชีวิตทุกวันนี้เวลาไปเที่ยวที่ไหนก็มีแต่เริ่มจากการตั้งใจไปเพื่อดูงานศิลปะ ไม่ค่อยมีอารมณ์อยากไปเที่ยวเอง

ประทับใจอะไรในศิลปะ: อะไรที่จับใจจนคุณต้องตามไปดู

อาจไม่ได้เป็นความประทับใจและอาจเป็นความชอบมากกว่า เพราะเราชอบอ่านประวัติศาสตร์ศิลปะ ชอบการเชื่อมโยงหรือหาที่ทางของศิลปะว่ามันอยู่ตรงไหนในประวัติศาสตร์ สมมติว่าถ้าเราไปเจองานของโมนาต์ เราก็อยากรู้แล้วว่าทำไมงานของเขาถึงสำคัญ ทำไมงานของแวนโก๊ะห์ งานของดูชองป์ถึง

สำคัญ มันเป็นความสนใจล้วนๆ เลย

หลังจากเรียนจบ คุณเข้าทำงานในแวดวงศิลปะเลยไหม

ยัง เพราะเรายังไม่เกิดที่อยู่ตัวในแวดวงศิลปะเราจะทำอะไรได้ ตอนจบมาก็ไปทำงานอยู่เชียงใหม่หลายปี ทำบริษัทที่ปรึกษาทางธุรกิจ เป็นอะไรที่ไม่อยากจะทำใครทำอะไร (หัวเราะ) ก็เป็นการทำงานเลี้ยงชีพเลย ไม่ได้เป็นความชอบอะไร

เมื่อไหร่ๆ อย่างเชียงใหม่บ้างมีงานศิลปะอะไรที่น่าสนใจ

มีๆ มันก็มีแวดวงของมันอยู่ แต่ตรงที่เราอยู่มันไม่ได้หรือหาไม่เหมือนที่ปักกิ่งมี 798 Art Zone ใหม่ๆ เรามีโอกาสเราก็ไปปักกิ่งหลายรอบไปดูงาน เชียงใหม่มันก็มีแวดวงศิลปะของมันอยู่ แต่ก็ไม่ได้ใหญ่เท่าปักกิ่ง แต่ก็พอจะมีงานดีๆ มาแสดงบ้าง จำได้ว่ามีงานของ ริชาร์ด ลองมาแสดง หรืองานของศิลปินดังๆ ระดับโลกมาเวียนมาอยู่เรื่อยๆ เหมือนกัน จำได้ว่ามีนิทรรศการหมุนเวียนของปักกิ่งโชว์ด้วย

อะไรทำให้เรามีแพชชั่นถึงขนาดมาเปิดแกลเลอรีของตัวเอง

ตอนที่ตัดสินใจย้ายกลับมาไทยเพื่อทำงานทางด้านศิลปะ ตอนแรกเราตั้งใจว่าจะเรียนต่อและทำงานไปพร้อมกัน ตอนนั้นก็เริ่มทำงานที่แกลเลอรีของไทยที่ดีมากแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เราทำเป็นผู้ช่วยผู้จัดการในช่วงปี 2012 ซึ่งสนุกมาก ได้เรียนรู้ทุกอย่างเลย ก็เลยเริ่มรู้แล้วว่านี่แหละชีวิตของเรา รู้สึกแล้วว่ามันใช่ อยู่มาได้สองปี พอออกมา ก็เริ่ม Curate งานต่างๆ จริงๆ มันเป็นเรื่องคาบเกี่ยวระหว่างเตรียมทำแกลเลอรีแหละ เพราะว่าเราวางแผนเรื่องแกลเลอรีมาก่อนเป็นปีเหมือนกัน

หลังจากทำงานมาทั้งในส่วนองธุรกิจและจากการที่เคยเป็นผู้ช่วยผู้จัดการในแกลเลอรี แต่พอเป็น Curator นี้ต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมบ้าง

ด้วยความที่เราอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ตลอดเวลาอยู่แล้ว สมัยที่

เราเรียนก็คิดว่าอ่านไม่น้อยไปกว่าเด็กที่เรียนศิลปะเลย พอมันเป็นส่วนหนึ่งของงานที่เราทำ พออยากรู้เราก็ทำอ่านอยู่เรื่อยๆ อ่านงานโน่นนี่นั่นเป็นนิสัย เลยไม่ได้รู้สึกว่ามันมีการปรับตัวก้าวใหญ่อะไร แต่มันก็มีการอ่านงานที่เป็นทฤษฎีมากขึ้นเหมือนกัน ช่วงแรกๆ ถึงอ่านเยอะมาก แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีเวลาแล้ว

ถ้ามีโอกาสไปเปิดแกลเลอรีที่เชียงใหม่

เราทำงานกับศิลปินเชียงใหม่หลายคน แวะไปเชียงใหม่บ่อย พอไปเจอเด็กนี่ก็คิดว่า เออ มันทำแกลเลอรีได้นี่ ก็เลยตกลงทำ แต่ถึงจะอยู่เชียงใหม่ เราก็ไม่ได้มองว่าเป็นแกลเลอรีสัญชาติเชียงใหม่ซะ ไม่ได้มองว่าเราเป็นแกลเลอรีสัญชาติไหนเลยด้วย ไม่ได้เป็นสัญชาติกรุงเทพฯ สัญชาติเชียงใหม่หรือว่าสัญชาติไทย ตอนนั้นเราคิดว่าเราจะอยู่ที่ไหนของประเทศนี้ก็ได้อ

จากตอนแรกที่บอกว่าสนใจในงานศิลปะแบบโมเดิร์น แต่ตอนทำแกลเลอรีทำไปถึงหันมาจัดแสดงงานแบบคอนเซ็ปชวลไปได้

ตอนเด็กๆ เราดูศิลปะผ่านหนังสือ และส่วนใหญ่หนังสือที่วางอยู่ในบ้านหรือในห้องสมุดก็จะเป็นงานแบบโมเดิร์น งานมาสเตอร์พีซ เราก็จะคุ้นเคยกับงานพวกนั้น โดยเฉพาะงานแบบอิมเพรสชันนิสต์ แต่นั่นคือจุดเริ่มต้น ตอนเด็กๆ ประมาณมัธยมนะ แต่พอโตขึ้นเรื่อยๆ เราจะเริ่มรู้ว่าศิลปะมันมีหลายอย่างมากขึ้น พอเราเริ่มศึกษาประวัติศาสตร์ศิลป์ พอความรู้แตกแขนง ความสนใจก็ขยายไปตามสถานการณ์ มันก็ซึมซับกับงานแบบคอนเซ็ปชวลไปเอง

ตอนทำแกลเลอรี เราทำ Contemporary Art Space ไม่ได้จำกัดสื่อ แต่เราสนใจงานร่วมสมัยที่อาจจะมิเชนส์หรือเทสต์ของเราอยู่ มันก็ได้คอนเซ็ปชวลทั้งหมดนะ แต่เราทำได้ทุกแบบ งานวิดีโอเราก็โชว์มาแล้ว หนังสือก็โชว์มาแล้ว ศิลปะจัดวาง งานประติมากรรม งานจิตรกรรมก็แสดงหมด

อะไรคือหลักการตัดสินใจเลือกศิลปินมาแสดงในแกลเลอรี

มีสองอย่างคือ ถ้าเป็นนิทรรศการกลุ่มก็แน่นอนว่าถ้าใครทำงานเข้ากับธีมที่เราอยากทำตอนนั้น แต่นิทรรศการเดี่ยวก็จะดูเรื่องที่เราอยากจะทำถึงงานของศิลปินคนนั้นโดยตรง หรือเราอยากพูดถึงคอนเซ็ปต์นี้ผ่านศิลปินคนนั้น วิธีคิดก็จะมีอยู่แค่นี้แหละ โอเค บางที่ทำงานแสดงเดี่ยวเราก็ไม่สามารถกำหนดได้ทุกอย่าง อย่างถ้าเป็นของศิลปินที่มีชื่อเสียง เราก็ไม่สามารถบอกให้เขาทำงานแบบนั้นแบบนี้ เราก็ต้องหาที่ทางของงานศิลปินคนนั้นให้ได้ว่ามันควรจะอยู่ตรงไหน

Lyla Gallery เป็นคอมมูนิตี้แกลเลอรีหรือแกลเลอรีแบบไหน

เราไม่ได้มีความคิดในแง่ลบว่ามันเป็นหรือไม่เป็น มันก็พูดยากว่าอะไรจะจำกัดความเป็นคอมเมิร์ซเชี่ยล แต่แน่นอนว่าเราเลี้ยงชีพศิลปะด้วยการขายงานเพียงอย่างเดียว และเราก็เข้าใจดีว่างานที่เราสนใจคอนเซ็ปชวลยาก

ENT NO MORE

Paphonsak La-or

October 2016 - 14 February 2016

เพราะไม่ได้เลือกแสดงงานที่จะต้องขายได้?

ใช่ เวลาเรารับสเปซ มันก็จะมีไอเดียอยู่ว่างงานไหนที่เราอยากจะทำ เพราะงานทุกงานที่เราทำ เราคิดว่าค่อนข้างขายยากอยู่ระดับนึง ปกติงานศิลปะมันก็ขายไม่ได้ง่าย ๆ ยิ่งกับงานศิลปะที่เราทำก็ยิ่งไม่ง่ายไปกันใหญ่ พอช่วงไหนที่แกลเลอรีแบบหิดขึ้นคอแล้ว เราจำเป็นต้องมีรายได้มาจุนเจือ เราก็อาจทำแนวที่ไม่ถึงกับเป็นงานขาย แต่เป็นอาร์ตแฟร์ อีเวนต์ หรือหากิจกรรมอะไรที่ทำให้มีรายได้มาจุนเจือแกลเลอรีต่อไป

สามารถพูดได้ไหมว่าเรา 'อยู่ได้'

ก็อยู่ได้นะ อยู่ได้ด้วยการจัดการ จัดสรร แนนอนว่าไม่ได้ถึงขนาดสมบูรณ์แบบ คืออยู่ได้ แต่ก็เหนื่อย หิดขึ้นคอเหมือนกัน บางช่วงชีวิตลำบาก แกลเลอรีจนมากเลย คือก็ยากแหละ มันไม่ง่าย เหนื่อยมากด้วย

อย่างแกลเลอรีนี้บอกได้ไหมว่าเป็นธุรกิจอย่างหนึ่ง หรือทำด้วยใจเป็นหลักอย่างเดียว

ก็เป็นธุรกิจได้ คือถ้ามีนักลงทุนเดินมาบอกว่าผมอยากทำคอมเมอเรเชียลแกลเลอรี ทำให้มันมีรายได้พูดได้เลยว่าทำได้ เพียงแต่ก็ต้องมีทุนนะ อยากรู้ได้แผนธุรกิจนี้บอกได้เลย เราทำให้ได้ แต่ถ้าเป็นตัวเราเองเราทำไม่ได้ เราไม่มีทุน เราไม่ได้อยู่ในสถานะที่จะทำแบบนั้นได้ แต่ถ้ามีมหาเศรษฐีเดินมาบอกว่าอยากทำแกลเลอรี เรามอบเลยจริงๆ มันทำได้ ก็อย่างที่บอกแหละ มันยาก มันใช้เวลา มีเรื่องจุกจิกเยอะ มันไม่มีนักลงทุนคนไหนหรอกที่อยากจะทำลงทุนกับแกลเลอรี ความเสี่ยงมันสูง มันต้องเป็นคนใจรัก

จริงๆ มันก็มีคนที่ทำแกลเลอรีเป็นธุรกิจ กับคนที่ทำแบบเป็นแพชชั่นของเขา และเอาเข้าจริงถ้าเราดูทิศทางงานของเขา ก็จะรู้ว่ามันต่างกัน มันมีน้อยคนนะที่จะลงทุนทำธุรกิจแล้วมาทำแกลเลอรีนะ

ถ้างานศิลปะร่วมสมัยขายยาก พอจะบอกได้ไหมว่าคุณมีวิธีการขายมันยังไง ต่างกับการขายงานปกติทั่วไป

มันเป็นเรื่องของจัดการมากกว่า โอเค คือเราอาจจะไม่ค่อยชอบขายงานหรอก ถ้าเลือกได้เราก็อยากมีคนมาขายงานให้เรา แต่ที่ผ่านมา เราเป็นแกลเลอรีเล็กๆ ที่มีทุนไม่มาก เราไม่สามารถจ้างคนมาขายงานให้เราได้ หลายๆ ครั้งเราก็ต้องจัดงานและปิดงานด้วยตัวเอง ก็ต้องใช้พลังงานเยอะ ก็เหนื่อย โดยเฉพาะการติดกับสถาบัน มิวเซียม หรืออะไรอย่างนี้

การขายงานให้นักสะสมส่วนตัวมันไม่ยาก ไม่เหนื่อยเท่าไร ง่ายๆ สนุก สบายๆ แต่ท้ายที่สุด คนทำแกลเลอรีหรือภัณฑารักษ์ เราก็อยากเห็นงานของศิลปินที่เราทำงานด้วย งานที่เราจัดได้ไปอยู่ในพิพิธภัณฑ์ ถูกไหม? ซึ่งกระบวนการที่จะทำให้มันเกิดสิ่งเหล่านั้นมันเหนื่อย และใช้พลังงานเยอะ ซึ่งการเสนองานขายให้พิพิธภัณฑ์แต่ละที่ บางรอบกินเวลาเป็นปีเลย อย่างพิพิธภัณฑ์ล่าสุดที่ซื้องานเราไปคือ Singapore Art Museum งานชุด Trance หรืออย่างงานของ อาจิดินจาธาธา อาจิดินจา ก็ไปอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ MAIAM

พูดถึงบทบาทของ Curator กับภัณฑารักษ์จริงๆ แล้วมันก็เป็นคำเรียกต่างภาษา แต่ที่จริงมันต่างกันไหม

ความจริงไม่ได้ต่าง คือสิ่งเดียวกันเลย เพียงแต่ว่าการรับรู้คนรู้ลึกว่ามันแตกต่างกัน คือถ้าเราใช้คำภาษาไทยมันก็คือคำคำเดียวกัน เพียงแต่ถ้าเราพูดถึงภัณฑารักษ์คนจะนึกถึงคนที่ทำงานพิพิธภัณฑ์มากกว่า จะคิดว่าเป็นคนเก็บของเก่า ดูแลของเก่าในพิพิธภัณฑ์ แต่ตามหลักการแล้วมันเป็นสิ่งเดียวกัน อาชีพสายงานเหมือนกัน ไม่ได้ต่างกัน

แต่ Curator บางคนก็ไม่อยากให้คนเรียกว่า 'ภัณฑารักษ์' เพราะคนส่วนใหญ่อาจคิดว่าเป็นอาชีพที่ผิวเผินของโบราณ

เรื่องของเรื่องก็คือ ไม่ว่าจะภัณฑารักษ์ร่วมสมัย หรือภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์ก็แล้วแต่ ทุกสายงานมันเหมือนกัน แต่ปัญหาที่คือภัณฑารักษ์ร่วมสมัยบ้านเราไม่มีของให้เก็บจนเท่าไร เราไม่มีพิพิธภัณฑ์ที่สะสมงานศิลปะร่วมสมัย เพราะฉะนั้นเราจะไม่เคยเจอภัณฑารักษ์หรือ Curator ที่จะต้องทำงานกับการที่ต้องไปนั่งเซตบัฟเฟอร์ออกจากงานจิตรกรรมใช้ไหม? Curator งานศิลปะร่วมสมัยเองก็ไม่ได้แค่สร้างนิทรรศการ ไม่ได้แค่อธิบายงานอย่างเดียว ถ้ามันเป็นแบบพูลสเกล คือเรามีพิพิธภัณฑ์ร่วมสมัยสะสมงาน Curator พวกนี้จะต้องติดกับการเก็บรักษา อย่างเช่นว่าจะต้องเก็บงานอยู่ในอุณหภูมิเท่าไร ต้องจัดเก็บงานวิดิโออย่างไร งานศิลปะจัดวางยังไป

คุณมองแวดวงศิลปะเมืองไทยในปัจจุบันว่าเป็นยังไงบ้าง

เราว่ามันมีความอ่อนแอเยอะ คือเรามีศิลปินเยอะ แต่รู้สึกว่ามันขาดๆ แหว่งๆ เกินๆ เช่น เราไม่มีภัณฑารักษ์เพียงพอ เราไม่มีพิพิธภัณฑ์เพียงพอ ส่วนแกลเลอรีนี่คิดว่าดีขึ้น มีปริมาณและความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งเรามองว่ามันเป็นทิศทางที่ดี แต่เราไม่มีนักวิชาการ ไม่มีนักวิจารณ์ศิลปะ เราก็เลยไม่รู้ว่าจะรู้สึกกับมันยังไง เรียกว่ามันยังพัฒนาได้อีกเยอะดีกว่า บางทีรู้สึกว่ามันเดินหน้า บางทีรู้สึกว่ามันถอยหลัง บางทีรู้สึกว่ามันก้าวถอย คือจะบอกว่าประเทศไทยไม่มีตลาดศิลปะเลยก็ไม่ใช่นะ มันก็มี ไม่ว่าจะศิลปินร่วมสมัยหรือไม่ร่วมสมัยแล้วก็ไม่ใช่ว่าคนไม่มีกำลังซื้อนะ คือถ้าพูดถึงนักสะสมงานศิลปะร่วมสมัยที่

สะสมแบบซีเรียสนะ คงมีไม่เก็นนับนิ้วมือเดียวนั้นแหละ แต่ว่าถ้าแบบพูดถึงคนที่อยากซื้องานศิลปะและยอมจ่ายก็ไม่มีน้อยเลยละ

ในฐานะภัณฑารักษ์แกลเลอรี คุณคิดว่าความท้าทายของมันเป็นอยู่ตรงไหน

หนึ่งก็คือจะทำยังไงให้มันพัฒนา ถ้าถามเรา ด้วยความที่แกลเลอรีเองด้วย เราก็อยากเห็นภาพรวมของแวดวงศิลปะที่มันมีระบบที่สมบูรณ์ขึ้น เช่น มีการซื้อขายงาน มีการทำงานแบบมืออาชีพ มีการติลงานกันแบบจริงจัง คนดูก็ให้ความสำคัญกับศิลปะแบบจริงจัง คือเมื่อก่อนคนจะดูศิลปะไม่รู้เรื่อง ไม่สนใจ ไม่ใส่ใจ สุดท้ายไม่ว่าจะผ่านไปกี่ปี เราก็จะกลับมาพูดเรื่องเดิมๆ จะทำยังไงให้คนเข้าใจในศิลปะ เรารู้สึกว่าอันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่เช่นนั้นก็จะกลายเป็นว่าทำกันเองดูกันเอง วนเวียนกันเอง เราเลยรู้สึกว่าสิ่งที่ทำให้คนเข้าถึงให้ได้มากๆ เข้าใจได้มากขึ้น หรือชวนให้คนดูเปิดใจมากขึ้น เปลี่ยนทัศนคติที่รู้สึกว่าศิลปะเป็นอะไรที่ไม่รู้เรื่อง ต้องป็นบันไดดูเป็นแค่ของสวยๆ งามๆ พอเจออะไรที่ไม่สวยก็เลยไม่เปิดใจ จะเดินไปเจองานวิดิโอ ก็แบบ อะโรวะ ไม่เห็นเกิด เราคิดว่าอันนี้แหละ คือความท้าทายที่สำคัญที่สุด

ในช่วงชีวิต คุณอยากจะทำอะไรเกิดขึ้นในแวดวงศิลปะไทย

เราก็อยากเห็นการสนับสนุนงานด้านศิลปะร่วมสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะจากทางภาครัฐ เราอยากเห็นนโยบายที่ให้ความสำคัญกับศิลปะร่วมสมัยจริงๆ จังๆ และอยากเห็นการศึกษาด้านศิลปะที่ดีขึ้น เห็นศิลปินรุ่นใหม่ๆ ที่มีคุณภาพมากขึ้น อยากรู้จักเห็นพิพิธภัณฑ์ของรัฐที่สะสมงานศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทย เหมือนอย่างหอศิลป์แห่งชาติของสิงคโปร์ (Singapore Art Museum) ไม่อยากให้มันเป็นเหมือนอย่างทุกวันนี้ที่เวลาอยากดูงานศิลปะไทยคนสำคัญๆ แต่ต้องบินไปดูที่ต่างประเทศแทน ●

01
Silencet No More,
Paphonsak La-or, 2015

02
In Memories of Russamee
Rungjang "Mother"
Arin Rungjang, 2016

เมื่อความคิดและจินตนาการยิ่งใหญ่ทรงพลัง ศิลปินจึงต้องมีทีมงานที่ไว้วางใจช่วยในการผลิต

ในยุคสมัยต่างๆ ที่ผ่านมายังโลกศิลปะ ล้วนมีผลงานที่เยี่ยมพลั่ง โดดเด่น และเป็นที่ยอมรับของผู้คนจนกลายเป็น 'ไอคอน' ในหน้าประวัติศาสตร์ ซึ่งจำนวนไม่น้อยเป็นแนวคิดสุดล้ำที่ตัวศิลปินเพียงคนเดียวอาจไม่สามารถผลิตงานชิ้นใหญ่ได้เท่ากับสิ่งที่อยู่ในจินตนาการ จึงเป็นที่มาของการมองหาทีมงานที่ไว้วางใจ ในการฟื้นความคิดของศิลปินให้ออกมาเป็นศิลปะวัตถุที่ยิ่งใหญ่ที่ผู้คนสามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้จริง

EARLY

ใน 'Dutch Golden Age paintings' ช่วงเวลาที่รุ่งเรืองที่สุดในประวัติศาสตร์ศิลปะของเนเธอร์แลนด์ ชาวดีดท์กลายเป็นผู้นำในการพัฒนางานจิตรกรรมหลากหลายประเภท ทั้งหุ่นนิ่ง ภาพทิวทัศน์ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งใหม่มากในศิลปะตะวันตก ศิลปินที่โด่งดังในยุคนี้จึงล้วนมีลูกศิษย์ลูกหาหรือจ้างวานลูกมือนับสิบช่วยอยู่เบื้องหลังในการผลิตไอเดียของศิลปินให้ออกมาเป็นชิ้นงาน

BEFORE 50s

เป็นยุคของศิลปะที่เรียกว่า Dada ปฏิเสธแนวคิดแบบตรรกะและเหตุผล มุ่งเน้นในการเสนอความไร้สาระไร้เหตุผล ต่อต้านค่านิยมของชนชั้นกลาง ต่อต้านสงคราม ความรุนแรง ความเป็นชาตินิยม ซึ่งพวกเขาเชื่อว่าเป็นต้นเหตุของสงครามที่นำพาความตายและความทุกข์ยากมาสู่ผู้คน เช่น มาร์แชล ดูซองปี ที่เอาข้าวของธรรมดา มาทำให้กลายเป็นศิลปะโดยแทบไม่ปรุงแต่งหรือเปลี่ยนแปลงอะไร ทำทนายแนวคิดเดิมอย่างหัวท้าว เช่น 'Fountain' (1917) โถฉีธรรมดาที่วางหงายบนแท่นโชว์ ซึ่งกลายเป็นงานชิ้นเอกของเขาไปเลย

60s

ยุคแห่งคอนเซ็ปชวลอาร์ต (Conceptual Art) ที่มุ่งเสนอกรอบความคิดของศิลปินมากกว่าสุนทรียะหรือความงาม ศิลปินยุคนี้เอาวัสดุมาเสนอในรูปแบบที่แตกต่าง เอาเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือสิ่งที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับงานศิลปะมาใช้ทำงาน เช่น 'One and Three Chairs' (1965) ของ โจเซฟ โคซูธ ภาพถ่ายเก้าอี้ขนาดเท่าจริงและกระดาษขนาดใหญ่ที่พิมพ์ความหมายของคำว่าเก้าอี้จากพจนานุกรม ซึ่งจะเปลี่ยนไปทุกครั้งที่เปลี่ยนสถานที่แสดงงาน โดยทีมงานของพิพิธภัณฑสถานสามารถเลือกเก้าอี้เองได้ เพราะแนวคิดของงานอยู่ในความหมายที่ศิลปินได้ให้ไว้แล้ว

แอนดี้ วอร์ฮอล ศิลปินป๊อปอาร์ตชื่อดังก็มีทีมงานที่ช่วยสร้างสรรค์งาน เขาเปิดสตูดิโอและเรียกมันว่า 'The Factory' มีทีมงานมากมายร่วมผลิตผลงานศิลปะที่หลากหลาย

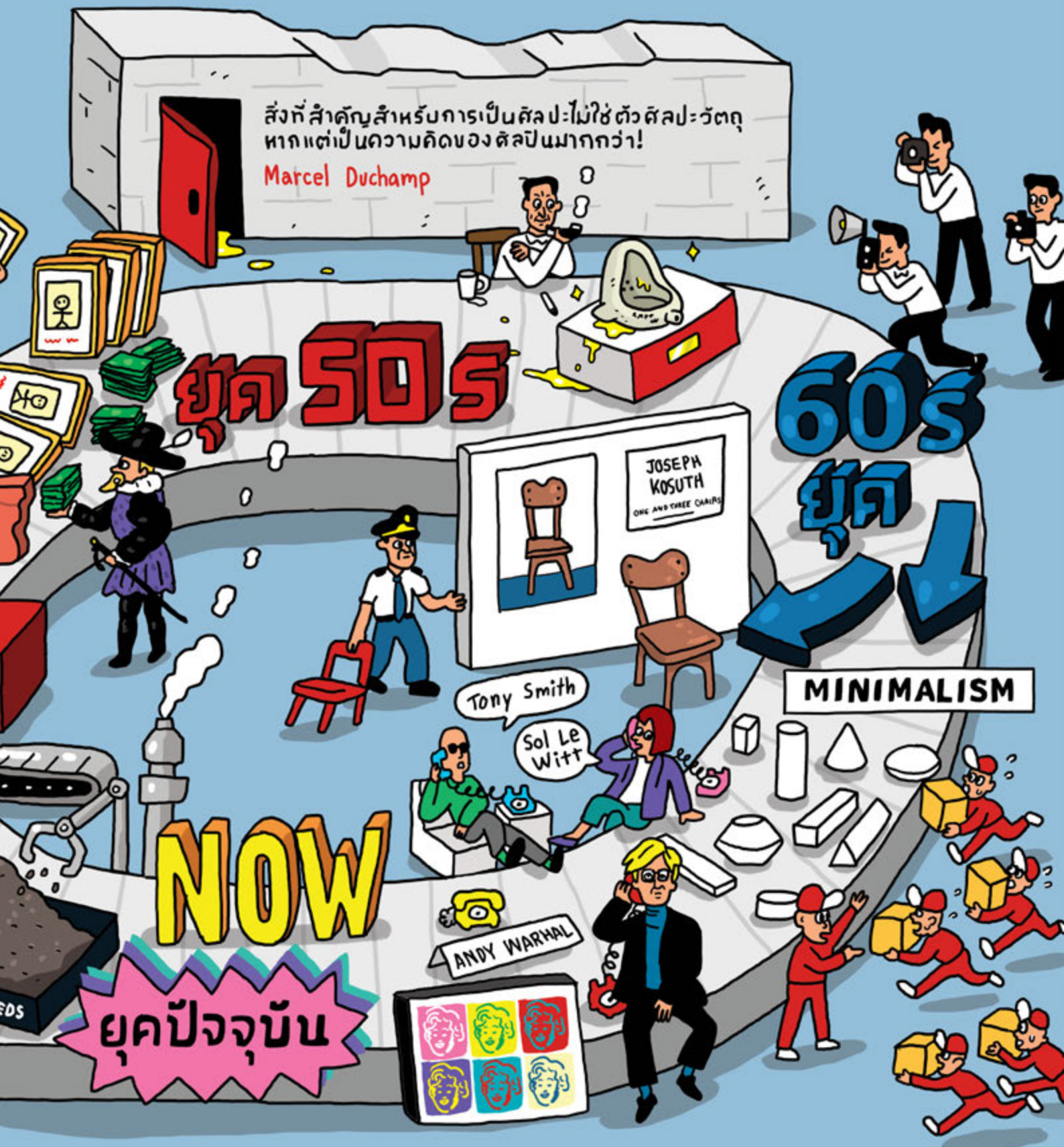
NOW

เรากำลังอยู่ในยุคของศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) ที่ส่วนใหญ่ศิลปินจะไม่ได้ทำงานศิลปะแบบใดแบบหนึ่ง แต่เป็นการผสมผสานหลากหลายแนวทาง ได้รับอิทธิพลจากประเด็นในระดับสากลและเทคโนโลยีของโลกสมัยใหม่ ศิลปะร่วมสมัยเป็นส่วนหนึ่งของบทสนทนาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับกรอบคิดของเนื้อหาขนาดใหญ่ เช่น อัตลักษณ์ของปัจเจกชน ตัวตนทางวัฒนธรรม ครอบครัว ชุมชน และความเป็นชนชาติ

อย่างเจฟฟ์ คูนส์ที่นำวัตถุดาษดื่นมาผลิตซ้ำในรูปแบบที่แตกต่างออกไป เช่น ลูกโป่งเป่าลมที่บิดเป็นรูปสัตว์ถูกนำมาทำใหม่ด้วยสแตนเลสขัดเงางามมันวับขนาดมหึมา ก็มีสตูดิโอที่เต็มไปด้วยผู้ช่วยที่เชี่ยวชาญในการผลิตด้านต่างๆ มากกว่า 140 คน ที่ช่วยผลิตงานนับร้อยให้เขาในคราวเดียวเพื่อให้ไอเดียถูกผลิตออกมาให้เห็นได้สัมผัสจริงๆ

หรือศิลปินจีนผู้ทรงอิทธิพลอย่าง อ้าย เว่ยเว่ย ก็เช่นกัน งานอันโด่งดังของเขาที่ชื่อว่า 'Sunflower Seeds' (2010) เมล็ดทานตะวันทำจากกระเบื้องเคลือบเขียนลายด้วยมือทีละเมล็ดๆ จำนวนแปดล้านเมล็ด ก็มีทีมงานที่เขาไว้วางใจช่วยผลิตขึ้นมา สิ่งสำคัญของการชิ้นงานจึงไม่ได้อยู่ที่ตัววัตถุเท่านั้น แต่อยู่ที่ความคิดของศิลปินที่สร้างสรรค์งานแต่ละชิ้นขึ้นมา ●

สิ่งที่สำคัญสำหรับการเป็นศิลปะไม่ใช่ ตัวศิลปะวัตถุ หากแต่เป็นความคิดของศิลปินมากกว่า!
Marcel Duchamp

ยุค 50s

60s ยุค

MINIMALISM

NOW

ยุคปัจจุบัน

Tony Smith

Sol Le Witt

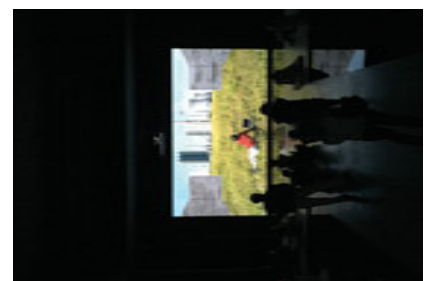
ANDY WARHOL

เรื่อง: พรพรรณ ดันรัตน์พงศ์

It's Big It's a Must It's the Biennale

ทำความรู้จักเทศกาลเบียนนาเล่
จากประวัติศาสตร์ในกรุงเวนิส
จนถึงกรุงเทพฯ ในปีที่กำลังจะถึง!

02

สำหรับคนที่ชื่นชอบศิลปะอยู่เป็นทุนเดิม น่าจะคุ้นหูกับชื่อและคุ้นตาไปกับภาพของงาน ‘เบียนนาเล่’ (Biennale) กันอยู่พอสมควรในฐานะงานแสดงศิลปะที่โด่งดังที่สุดของโลก ซึ่งเมืองหลวงของแต่ละประเทศในโลกก็ล้วนแล้วแต่มีงานเบียนนาเล่ด้วยกันทั้งนั้น

03

01

หลังจากที่ต้องดูงานเบียนนาเล่ของเมืองต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตหรือเก็บเงินบินไปดูถึงที่ โดยเฝ้ารอว่าเมื่อไหร่กันนะที่บ้านเราจะมึงงานเบียนนาเล่กับใครเขาบ้าง

แล้วการรอคอยก็จบลง! เพราะในปี 2018 ที่กำลังจะมาถึงนี้ประเทศไทยเรากำลังจะมี 'Bangkok Art Biennale' เป็นครั้งแรก ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2018 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2019 อิมงานคือ 'สุขสะพรั่ง พลังอาร์ต' หรือ 'Beyond Bliss' สถานที่จัดงานจะกระจายอยู่รอบๆ ตัวเมืองกรุงเทพ เช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร อาคารโบราณของบริษัทอีสต์เอเชียติก รวมถึงพื้นที่ใจกลางเมือง เช่น หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร สวนลุมพินี และย่านศูนย์การค้าใหญ่ๆ ในบริเวณสยามและสามย่าน

เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับดูงาน Bangkok Art Biennale เรา

ควรมาทำความรู้จักกับ 'เบียนนาเล่' กันเสียหน่อย มันแปลว่าอะไร และงานนี้คืออะไร ทำไมใครๆ ก็พูดถึง ทำไมใครๆ ก็อยากไป ฯลฯ

'เบียนนาเล่' เป็นภาษาอิตาลี มีความหมายว่า 'ปีเว้นปี' คำนี้ฮิตขึ้นมาเมื่อมีการจัดมหกรรมศิลปะร่วมสมัยเวนิสเบียนนาเล่ (Venice Biennale) ประเทศอิตาลี ครั้งแรกในปี 1895 ซึ่งงานเวนิสเบียนนาเล่จัดขึ้นทุกสองปี

เหตุที่งานต้องจัดปีเว้นปีก็เพราะงานมีสเกลใหญ่ ศิลปินมาร่วมงานเป็นร้อยๆ สถานที่แสดงงานก็กระจายอยู่รอบเมือง จึงต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมมากกว่าจะเกิดเป็นงานในแต่ละครั้งขึ้นมา

หลังจากเวนิสเบียนนาเล่เริ่มประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ คำว่า 'เบียนนาเล่' ก็กลายเป็นเทรนด์ที่เมืองต่างๆ เอามาตั้งชื่องานเทศกาลศิลปะร่วมสมัย โดยคำจะถูกนำไปรวมเข้ากับชื่อเมืองที่จัดงาน

หลายคนคงมีคำถาม ว่างานศิลปะใหญ่อีกอย่างเวนิสเบียนนาเล่มีที่มายังไง ก็ต้องพาย้อนไปเมื่อ 122 ปีก่อน สภาเทศบาลเมืองเวเนเทียนต้องการจัดงานแสดงศิลปะเพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ 25 ปี พิธีราชาภิเษกระหว่างกษัตริย์ออสเตรียกับอิตาลี และราชินีมาเกอริตาแห่งซาวอย ซึ่งแม้จะจัดเป็นครั้งแรก แต่ผู้เข้าชมก็มีมากถึง 224,000 คน! ในงานครั้งแรกๆ ที่จัดจะมีเพียงผลงานของศิลปินชาวอิตาลี แต่ต่อมาในปี 1907 เบลเยียมก็เป็นที่แรกที่ก้าวมาร่วมสร้างพาวิลเลียนถาวรในเวนิสเบียนนาเล่ จนหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศอื่นๆ หายใจเข้ามาเข้าร่วมเพิ่มเติมอีก ซึ่งในปัจจุบันมีพาวิลเลียนทั้งหมด 30 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยเราก็เป็นหนึ่งในนั้น ศิลปินไทยที่เคยไปร่วมแสดงงานก็เช่น ฤกษ์ฤทธิ์ ตีระวนิช เมื่อปี 1993 ซึ่งเขาเองที่เป็นหนึ่งในทีมที่ปรึกษาของงานที่จะจัดในกรุงเทพฯ

แต่นอกจากเพื่อเฉลิมฉลองพิธีราชาภิเษกแล้ว อีกเป้าหมายหลักของงานเวนิสเบียนนาเล่คือการ 'เปิดพื้นที่การค้าแห่งใหม่' ของศิลปะร่วมสมัย และเป็นการผลักดันให้เวนิสกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวทั้งด้านเศรษฐกิจการค้า ช่วยฟื้นฟูเมืองให้คึกคักอีกด้วย ซึ่งก็สมใจ เพราะตั้งแต่นั้นมาในทุกครั้งที่จัดงานเวนิสเบียนนาเล่ จะมีทั้งนักท่องเที่ยวมากมายแห่แหนกันไปร่วมตัวกันอยู่ที่เมืองเวนิสมากกว่า 450,000 คน ตลอดระยะเวลาหกเดือนที่จัดงาน

เวนิสเบียนนาเล่ใหญ่และมีพื้นที่มากมายก็จริง แต่ก็ไม่ใช่ว่าใครจะมาแสดงงานก็ได้ ศิลปินที่มาแสดงงานล้วนผ่านการคัดเลือกมาอย่างดี และงานแต่ละครั้งก็จะมีธีมที่แตกต่างกันไป ส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้บริบทการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความเป็นมนุษย์ ซึ่งธีมเหล่านี้

ยังถูกนำไปเป็นธีมหลักของงานเบียนนาเล่ในประเทศต่างๆ อีกด้วย งานที่แสดงในเวนิสเบียนนาเล่จึงมักสะท้อนปัญหาตามแต่ละท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลา เวนิสเบียนนาเล่จึงถือเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ช่วยสะท้อนเรื่องราว ปัญหาในแต่ละพื้นที่ (ประเทศไทยในปีหน้ามีธีมว่า 'สุขสะพรั่ง พลังอาร์ต' หรือ 'Beyond Bliss' คือการพูดถึงนิยามของความสุขที่มีหลายมิติ คงต้องรอดูกันว่าศิลปินจะสร้างสรรค์ผลงานออกมาเป็นอย่างไร ให้คนดูอย่างเราได้เสพสุขเสพศิลป์กัน)

ความสำเร็จของเวนิสเบียนนาเล่กลายเป็นโมเดลในการจัดงานเทศกาลศิลปะทั่วโลก จากเขาเปาลู ประเทศโปรตุเกส ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี แถบประเทศเพื่อนบ้านเราก็มีประเทศสิงคโปร์ ประเทศอินโดนีเซีย นอกจากจะทำให้เมืองกลายเป็นเมืองแห่งศิลปะที่เป็นกระแสติดกันทั่วโลกตอนนี้ ทั้งยังสร้างรายได้เข้าประเทศอีกเป็นกอบเป็นกำ ซึ่งอย่างของไทยก็มีการคาดการณ์ไว้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาดูงานมากกว่า 3,300,000 คนตลอดระยะเวลาจัดงาน!

แน่นอนว่า การจัดงานสเกลขนาดนี้และระยะเวลาขนาดนี้ก็ต้องใช้เงินอย่างมหาศาล ทั้งค่าขนส่ง ค่าติดตั้งงาน ผู้จัดงานจึงต้องพยายามหาผู้สนับสนุนมาช่วยเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งผู้สนับสนุนส่วนใหญ่ที่เข้ามาช่วยก็คือรัฐบาลของแต่ละประเทศ นั่นแหละ อาจมีบางประเทศหรือศิลปินบางคนที่มีภาคเอกชนคอยสนับสนุน เพราะการจัดแสดงงานก็ถือเป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความสำเร็จทางวัฒนธรรม ความสามารถของศิลปินในประเทศ และยังเป็นหน้าเป็นตาของประเทศอีกด้วย ในไทยเองก็ได้ทุนในการจัดงานมาจากหลายที่เช่นกัน ได้ยินเท่านี้ก็รู้สึกตื่นเต้นไม่น้อยที่วงการศิลปะบ้านเรากำลังจะมีมหกรรมแสดงศิลปะร่วมสมัยขนาดใหญ่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก แน่แน่นอนว่านอกจากจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจแล้ว ยังช่วยเปิดพื้นที่และปลุกกระแสวงการศิลปะไทยให้มีแรงกระเพื่อมมากขึ้น น่าตื่นเต้นน่าดูใช่ไหมล่ะ! ●

01

ประติมากรรมรูปอนุภาคนาโนที่พิมพ์มาจากคลอโรฟิลล์ ของศิลปินชาวอิตาลี ลอเรนโซ ควินน์ (Lorenzo Quinn) ผลงานชื่อว่า Support ตั้งอยู่ที่โรงรถใน ca' sagredo ตัวงานถูกสร้างขึ้นประติมากรรมสองอาคารที่ถนัดอยู่ ซึ่งศิลปินต้องการพูดถึงการกระทำของมนุษย์ต่อสิ่งมีชีวิตอื่น จากชิ้นนี้ยังถือเป็นไฮไลท์ของงานเวนิสเบียนนาเล่ปี 2017 นี้ด้วย

02

งานศิลปะ อาร์ต แล-ศิลปะจัดวาง ของ Cécile B. Evans ชื่อผลงาน What the Heart Wants จัดแสดงในงานเวนิสเบียนนาเล่ ปี 2016

โดยแสดงอยู่ในห้องโถงปิดปิดที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ของเมืองเวนิส ซึ่งตั้งอยู่ที่ริออนังงอนโดด้วย นำ ชื่อดังผลงานพยายามพูดถึงชีวิตที่ซับซ้อนผ่านภาพวาดด้วยเธอร์รี่ของศิลปินชาวอิตาลี

03

งานศิลปะ-สื่อผสมและศิลปะจัดวาง โดย สมบุณ หนองคาย จัดแสดงในปี 2017 ในนิทรรศการ "Krung Thep Bangkok" ซึ่งด้วยมีศิลปินชาวไทย พบด้วยศิลปินชาวต่างชาติ

เรื่อง: จารุวรรณ เต็มยศี ภาพ: สุพล แก้วแดง

Serindia Gallery OP Garden

จากบ้านเก่าสู่จุดหมายใหม่ ของวงการศิลปะ:

ใจกลางย่านเก่าแก่ที่กรุณกลืนอายุวิถีชีวิตของคนยุคอดีตอย่างชอยเจริญกรุง 36 นอกจากร้านอาหารหลากหลายชาติที่เรียงรายละลานตาแล้ว อีกหนึ่งจุดหมายน่าสนใจที่คนรักงานศิลปะควรหาโอกาสมาเยี่ยมเยือนให้ได้สักครั้งหนึ่งก็เห็นจะเป็นหลังนี้

บ้านไม้สีครีมทรงสวยซึ่งเป็นที่ตั้งของ ‘เซรินเดีย แกลเลอรี’ สาขา โอพี การ์เดน หอศิลป์ขนาดย่อมที่ก่อตั้งโดย เซน สุวิภากรณ์กุล ชายหนุ่มผู้คร่ำหวอดในวงการหนังสือศิลปะมานานนับสิบปี

ย้อนกลับไป ก่อนที่แกลเลอรีแห่งนี้จะกำเนิดขึ้น ที่ตั้งดังกล่าวเคยเป็นบ้านเก่าของ นายแพทย์บุญส่ง เลชะกุล ผู้มีบทบาทสำคัญด้านการบุกเบิกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาก่อน รวมไปถึงยังเป็นที่ทำการของ ‘สมาคมนิยมไพร’ ซึ่งท่านได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่พบปะพูดคุยเพื่อการรณรงค์ด้านป่าไม้และสัตว์ป่า ทำให้บ้านไม้หลังนี้ไม่เพียงมีรูปลักษณ์ที่สวยงามแต่ยังเต็มไปด้วยร่องรอยของประวัติศาสตร์ คุณเซนเล็งเห็นว่าสอดคล้องและมีบริบทเกี่ยวข้องกับงานที่ท้ออยู่ นั่นก็คือตัวสำนักพิมพ์หนังสือศิลปะ Serindia จึงได้ตัดสินใจนำประสบการณ์กว่า 20 ปีในด้านสำนักพิมพ์และธุรกิจหนังสือศิลปะ ที่แต่เดิมอยู่เพียงบนหน้ากระดาษมานำเสนอในรูปแบบของ ‘หอศิลป์’

ถึงงานแสดงที่จัดที่หอศิลป์แห่งนี้จะมีหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ ภาพถ่าย จิตรกรรม ประติมากรรม

งานออกแบบดีไซน์ งานวิชาการ ไปจนถึงงานที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ และหลากหลายด้านสัญชาติของศิลปิน ทว่าจุดร่วมสำคัญอย่างหนึ่งที่คุณเซนเน้นย้ำในการคัดเลือกผลงานเข้ามาจัดแสดง นั่นก็คือผลงานต้องมีคุณภาพ มีความตั้งใจ และมีทิศทางเป็นของตัวเอง โดยทางแกลเลอรีก็จะใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมมาในการช่วยตีโจทย์ด้านการนำเสนอ เพื่อให้ศิลปินสามารถครองใจผู้ชม และสร้างความก้าวหน้าในอาชีพให้กับตนเองได้ ซึ่งที่ผ่านมาก็มีผลงาน ที่เคยแวะเวียนมาสร้างรอยประทับในใจผู้ชมเรียกว่า จำนวนไม่ใช่น้อย เช่น งานภาพถ่าย Platinum Prints ของ Hamid Sardar Afkhami ในชุด Mongolia งานจิตรกรรมของคุณอิฟงค์ ภาคานุงศ์ ในชุด The Player งาน abstract ของคุณสุดาพร เตจา และงานผ้า ของคุณมุก เพลินจันทร์ วิญญรัตน์ เป็นต้น

เมื่อมองในแง่ของการดำเนินธุรกิจหอศิลป์ในประเทศไทย แม้ใครจะบอกว่าคนไทยไม่ค่อยสนใจศิลปะ แต่สำหรับตัวคุณเซนเองกลับมองว่าการบอกว่าคนไม่สนใจศิลปะนั้น ‘ไม่จริง’ ข้อสำคัญคือ

ผู้นำเสนอต้องทำให้คนสามารถเข้าถึง รู้สึกเป็นธรรมชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ที่ผู้คนได้สัมผัสให้ได้ แล้วฐานผู้สนใจในศิลปะก็จะกว้างขึ้นเอง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ เซรินเดีย แกลเลอรี ที่ค่อนข้างเปิดกว้าง หมายถึงทำหน้าที่เป็นสถานที่ให้ประสบการณ์ และความรู้ด้านวัฒนธรรมแก่ทุกคน จึงไม่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย หรือเก็บค่าเข้าชมเพื่อสงวนไว้สำหรับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ทำให้ใครก็สามารถเข้าชมเพื่อเสพหรือเพื่อเลือกซื้อผลงานได้ แล้วผลงานจะเป็นตัวเลือกลูกค้าเอง

ปัจจุบัน เซรินเดีย แกลเลอรี มีอายุเข้าสู่ปีที่ 9 แล้ว ซึ่งนับว่าเป็นก้าวสำคัญ คุณเซนให้คำอธิบายไว้ว่า สำหรับการวัดผลความสำเร็จของหอศิลป์จะเริ่มนับกันจริงๆ หลังจากปีที่ 10 เป็นต้นไป ว่ามีวิสัยทัศน์ที่จะดำเนินการต่อไปในทิศทางไหนอย่างไร เพราะหัวใจสำคัญของแกลเลอรี นอกจากคุณภาพของงานที่แสดงแล้ว ความต่อเนื่อง (Consistency) ของธุรกิจ ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญเช่นกัน อย่างแกลเลอรีที่จะเข้าร่วมงาน Art Fair ที่ต่างประเทศได้ ก็ต้องเปิดมาอย่างน้อยสิบปีเป็นขั้นต่ำ ซึ่งเซรินเดีย แกลเลอรีเองก็ยังมุ่งมั่นที่จะรักษาทั้งคุณภาพและความคงเส้นคงวาเช่นนี้ ต่อไปในอนาคตอย่างแน่นอน

สำหรับใครที่อยากรู้จักหอศิลป์แห่งนี้ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากสาขา โอพี การ์เดน ที่เน้นความจริงจังด้านการนำเสนอและผลงานวิชาการ มากกว่าแล้ว เซรินเดีย แกลเลอรี ยังเปิดพื้นที่อีกหนึ่งสาขา ที่ค่อนข้างสะดวกในการเดินทางมากกว่า ณ ร้านหนังสือ Hardcover ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล เอ็มบาสซี ซึ่งสามารถทั้งชมและซื้อหาผลงานศิลปะกลับบ้านได้เช่นเดียวกัน ●

Serindia Gallery OP Garden

เปิดทำการ: วันอังคาร - วันอาทิตย์

เวลา: 11:00 - 19:00 น.

การเดินทาง: สถานีรถไฟฟ้าสะพานตากสิน

Nature No.1

เรื่อง : พิรพีชญ์ ด้วยบุญศรี

The History of Pink & Blue

ชายฟ้า-หญิงชมพู สีสันทางเพศที่ใครก็ไม่รู้กำหนดไว้

คุณมีเกณฑ์ในการเลือกของใช้ให้ลูกหรือเด็กแรกเกิดของเหล่ามีบุตรสายยังโง่บ้าง?

แน่นอนว่าคงเริ่มจากคุณภาพของสิ่งของต่างๆ ต่อมาก็คงเป็นดีไซน์ ไปจนถึงโทนสี ที่คนไม่น้อยก็เลือกกันง่ายๆ ว่า ถ้าเด็กผู้ชายก็ต้องโทนสีฟ้า ส่วนเด็กผู้หญิงก็ต้องชมพู

ว่าแต่...เด็กชายต้องฟ้า เด็กหญิงต้องชมพู แล้วทำไมถึงต้องเป็นสองสีนี้ล่ะ?

เรื่องนี้มีหลายทฤษฎี

หนึ่งในทฤษฎีที่โด่งดัง มาจากการทดลองในปี 2007 ของ Yazhu Ling และ Anya Hurlbert นักวิจัยจาก Newcastle University ซึ่งมีความเชื่อว่าความชอบในสีฟ้าและสีชมพูของทั้งสองเพศ เป็นผลมาจากยีนที่ถูกส่งต่อกันมาจากบรรพบุรุษยุคดึกดำบรรพ์นั่นเอง

เขาเริ่มทำการทดลองโดยสำรวจการตอบสนองต่อโทนสีต่างๆ จากอาสาสมัครกว่าสองร้อยคน ผลการทดลองออกมาว่า สีฟ้าคือสีที่ทั้งสองเพศชอบเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว แต่สำหรับผู้หญิงนั้นจะมีการตอบสนองกับ 'สีฟ้าที่ออกไปทางโทนแดง' ส่วนผู้ชายจะตอบสนองกับ 'สีฟ้าที่ออกไปทางโทนเขียว'

เขายังสันนิษฐานต่ออีกว่า สาเหตุที่ผู้ชายชอบสีฟ้าก็เพราะเป็นสีของท้องฟ้าและผิวน้ำ ซึ่งส่งผลต่อการดูสภาพอากาศที่เป็นทักษะอันจำเป็นสำหรับการล่าสัตว์เพื่อใช้ชีวิตในสมัยก่อน ส่วนผู้หญิงมีสัมผัสที่ไวต่อสีโทนแดงเป็นเพราะต้องใช้ทักษะในการออกไปตามหาอาหารและผลไม้ในป่าซึ่งมักจะมีสีแดง

มีเหตุผล แต่ก็ใช่ว่าทุกคนจะเห็นด้วย

ทีมที่ไม่เชื่อในผลการทดลองก็คือทีมจาก University of Virginia เพราะคิดว่ากลุ่มทดลองนั้นเป็นกลุ่มคนที่เติบโตเป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ซึ่งถูกหล่อหลอมทางสังคมและวัฒนธรรมมาแล้ว ผลที่ได้จึงไม่น่าจะถูกต้องนัก ทั้งสองคนจึงเริ่มการทดลองครั้งใหม่ในปี 2011 โดยเป็นการทดลองที่น่าจะได้คำตอบที่แม่นยำกว่า เพราะว่าครั้งนี้เป็นการทดลองใน 'เด็ก' ที่เป็นผู้ชายยังไม่ได้มีการหล่อหลอมอะไรนัก

ขั้นตอนคือ ทั้งสองคนจะให้เด็กเลือกหยิบสิ่งของหนึ่งจากสองชิ้นที่เป็นชนิดเดียวกัน หนึ่งในชิ้นนั้นเป็นสีชมพู ส่วนอีกชิ้นจะเป็นสีอื่นที่ต่างกันไป ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่าเด็กในขวบปีแรก การเลือกของเด็กทั้งผู้หญิงและผู้ชายแทบไม่มีความต่างกันเลย

พิสูจน์ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของสีและเพศเกิดขึ้นจากการหล่อหลอมของครอบครัวและสังคมรอบข้างมากกว่าอย่างอื่น

เมื่อไม่ได้สืบทอดกันมาอย่างคาด แล้วที่มาของสีฟ้าและสีชมพูนั้นมาจากไหนกันแน่?

มีบางสันนิษฐานกล่าวว่า การใส่เสื้อผ้าแบบกำหนดสีเพียงจะมีเมื่อต้นศตวรรษที่ 19 นี้เอง โดยที่แรกก็ไม่ได้มีการแบ่งสีตามแบบที่เราคุ้นเคยในปัจจุบันด้วยซ้ำ เด็กผู้ชายต่างหากที่เป็นฝ่ายที่ใส่สีชมพูหรือสีแดง เพราะคนในยุคนั้นเชื่อว่าสีแดงแสดงถึงความกล้าหาญ ส่วนเด็กผู้หญิงจะใส่สีฟ้าเพราะเป็นสีที่ให้ความรู้สึกอ่อนโยน

จนช่วงปี 1940 แนวคิดที่ว่าถูกล้มเลิกไปด้วยค่านิยมเรื่องเพศสมัยใหม่ การเรียกร้องความเท่าเทียมของหญิงและชายทำให้เสื้อผ้าเด็กถูกออกแบบมาให้เป็นแบบยูนิเซ็กซ์มากขึ้น

เด็กผู้หญิงก็เริ่มใส่สีชมพูมากขึ้น เช่นเดียวกับที่เด็กผู้ชายก็เริ่มถูกจับใส่ชุดสีฟ้า กระทั่งยุคเบบี้บูม ที่เป็นยุคแห่งการพัฒนาประเทศ ด้วยภาระงานทำให้เหล่าผู้ปกครองต้องส่งลูกหลานแรกเกิดไปฝากเลี้ยงกันตามเนิร์สเซอรี การใส่ชุดแบบแบ่งสีก็เริ่มขึ้นอีกครั้งเพื่อช่วยในเรื่องความสะดวกของครูและผู้ปกครอง ครั้งนี้สีที่ถูกนำมาใช้กลายเป็นสีฟ้าสำหรับเด็กผู้ชาย และสีชมพูสำหรับเด็กผู้หญิงอย่างที่เรารู้กันเคยกันในปัจจุบันนั่นแหละ

ทฤษฎีสีชมพูและสีฟ้า จนปัจจุบันก็ยังมีการตั้งข้อสันนิษฐานใหม่ๆ เป็นระยะ แต่สำหรับเรา ในโลกของความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นอย่างไหนก็คงไม่สามารถบอกได้ว่าใครควรจะเป็นหรือไม่ชอบอะไร

เธอไม่จำเป็นต้องสีนั้น ฉันเองก็ไม่จำเป็นต้องสีนี้ และเราก็ไม่สามารถบอกแทนทุกคนได้ว่าสีนั้นสวยหรือสีนั้นไม่สวยสำหรับเขา

และอันที่จริง สีสีนที่แตกต่างหลากหลายนั้นแหละที่จะสวยที่สุด และมาอยู่ด้วยกัน ●

Art in Ordinary Us

ศิลปะไม่ใช่แค่เรื่องของศิลปิน แต่กับพวกเขา ก็เช่นกัน

ใครว่าศิลปะเป็นเรื่องของศิลปิน เราทุกคนต่างหากที่เกี่ยวข้องกับศิลปะไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง ความสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้ทุกคนในช่วงชีวิต ซึ่งก็ไม่ใช่แค่การสรว หรือสร้างชิ้นงานที่ดูเป็นศิลปะสมัครเล่นอย่างวาดรูป เล่นดนตรี แต่หลาย ‘อาชีพ’ ก็มีชิ้นส่วนของความเป็น ‘ศิลปะ’ ประกอบอยู่ด้วยไม่มากนักน้อย ดังเช่นผู้คนเหล่านี้

01

ลัทธพล อมาตยกุล (34)
ผู้ช่วยผู้จัดการบริษัทขายรถ

“มองเผินๆ อาชีพขายรถมันใช้แค่การซื้อและขาย แต่ที่จริงมันก็มีเรื่องศิลปะอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการทำสื่อการขายที่ต้องกระจายไปหลากหลายแห่ง ตั้งแต่โบรชัวร์ ป้ายติดข้างรถกระเบาะประกาศในชุมชนไปจนถึงพจนานุกรม ล้วนต้องการความสวยงามน่าดึงดูด มีข้อมูลเข้าใจง่ายและวาทศิลป์ที่สำคัญมาก ลูกค้าแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนชอบให้อวย บางคนขอข้อมูลเร็วๆ แต่โดยรวมเราก็ต้องทำให้เขาได้ของที่ดีที่สุดไป”

03

สกุลชัย เก่งอนันตานนท์ (26)
โอรานโอส

“ศิลปะในงานด้านตลาดทุน น่าจะอยู่ในมุมมองของการใช้ศิลป์เพื่อมองแนวโน้มของธุรกิจ โดยเฉพาะในเชิงของการแปลงตัวเลขต่างๆ ให้มาอยู่ในรูปแบบของ ‘กราฟ’ ซึ่งต้องอาศัยการตีความผ่านมุมมองและประสบการณ์ส่วนตัว มันเหมือนกับศิลปะตรงที่เราต้องใช้การแปลความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต มาผสมเข้ากับการมองแนวโน้มในปัจจุบัน”

05

ณัฐกมล แสงทองยั้งดี (25)
วิศวกร

“รูปทรงของอุปกรณ์ต่างๆ ใจ เขาไม่ได้ออกแบบมาแค่ให้ใช้งานได้เฉยๆ นะ แต่เขาคิดมาหมดแล้วเราว่าศิลปะมันไม่ใช่แค่ความสวยงาม แต่มันต้องผ่านกระบวนการคิดด้วย อย่างเคยสังเกตเห็นถังแก๊สในโรงงานไหม ทำไม่ต้องทำเป็นทรงกระบอก เพราะว่าแก๊สมันมีความดัน ถ้าถังเป็นรูปเหลี่ยมตรงมุมเหลี่ยมมันจะมีความดันตรงจุดนั้นสูง แต่ทรงกระบอกจะช่วยกระจายความดันให้พอๆ กันทั้งถัง”

07

ทรงพล โจวเจริญ (26)
เชฟ

“ศิลปะ มันคือสิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ที่มนุษย์อยากทำให้เกิดความแตกต่างหรือแปลกใหม่ อาหารก็เหมือนกัน เป็นการสร้างสรรค์ให้ใหม่ขึ้นมา การทำอาหารคนทั่วไปอาจจะคิดว่าแค่ดูยูทูปแล้วทำตามเขาก็ได้ แต่ศิลปะการทำอาหารแท้จริงคือการคิดว่าจะเลือกใช้วิธีไหน จะเลือกวัตถุดิบอะไรมาผสมกันแล้วเกิดเป็นสิ่งที่ยังไม่เคยมีมา”

02

วุฒิศักดิ์ แก้วสว่าง (34)
โค้ชหมากธุรกิจ

“ศิลปะในกีฬาหมากธุรกิจคือการเข้าทำคู่ต่อสู้ในรูปแบบที่สวยงามมันไม่ใช่แค่เดินให้ชนะ อาศัยจังหวะคู่ต่อสู้เพลอ หรือคู่ต่อสู้ยอมแพ้ไปเอง กินฟรีบ้างอะไรบ้างมันชนะก็จริงแต่ก็ไม่ใช่กระดานที่น่าจดจำ เหมือนวาดรูปบ้าน แล้ววาดสีเหลี่ยมมีหลังคานั้นแหละ ได้บ้านก็จริงแต่ถามว่าเป็นบ้านที่น่าจดจำไหม แต่ถ้าเราคิดวางแผนรูปเกมที่สร้างสรรค์แล้วเอาชนะได้ อันนี้ถึงเรียกว่ามีเสน่ห์”

04

กัญวาน กันทรวิษยากุล (28)
การตลาดแอดวอดงอสังหาริมทรัพย์

“อาชีพของเราพูดง่าย ๆ ก็คือการขายบ้าน แต่การขายบ้านแต่ละครั้งมันไม่ได้ขายแค่ตัวบ้าน โครงสร้างของบ้าน ทำเล ความคุ้มค่าเป็นส่วนสำคัญก็จริง แต่สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือบรรยากาศของบ้าน บ้านที่น่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดีสามารถจูงใจคนซื้อได้มากกว่า นั่นแหละคือศิลปะ มันจะมีแต่ฟังก์ชันไม่ได้ มันต้องมีไอโมชั่นด้วย”

06

ประยกร ฤกษ์รุ่ง (26)
พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน

“เวลาเครื่องลงถ้ามองออกไปนอกหน้าต่างเราจะเห็นวิวของพอร์ตแตกต่างกันไป ที่เดียวกันแต่ต่างช่วงเวลา ต่างฤดู ภาพก็ต่างกันแล้วเหมือนดูภาพจากกรอบรูปเดิมแต่ภาพไม่เคยเหมือนกันสักครั้ง ซึ่งบางทีถ้าบินผ่านแลนด์มาร์กสำคัญกับต้นก็อาจประกาศให้ทุกคนหันไปดู เราว่ามันเป็นความประทับใจเล็กๆ น้อยๆ ที่ช่วยส่งท้ายการเดินทางที่ดี”

08

วิธศักดิ์ เจริญศิริ (30)
มอเตอร์ไซค์รับจ้าง

“ป้ายข้างทางก็เป็นศิลปะนะ อยู่ที่ว่าคนชอบแบบไหน ผมชอบป้ายโฆษณามอเตอร์ไซด์ เวลาขับๆ มองเพลินเลย แต่ศิลปะของคนขับมอเตอร์ไซด์วินต้องเป็นสาว ๆ คนช้อนแต่งตัวสวยๆ ไม่ใช่ว่าชอบคนใส่กระโปรงสั้นนะ มันต้องแล้วแต่หน้าตาคนใส่ด้วย (หัวเราะ) คนสวยใส่อะไรมันก็สวย ของสวยๆ งามๆ ผมถือเป็นศิลปะหมด” ●

01

Landscape and a Man Who Eats the Sun

ชัย ศิริ
VER Gallery
Until 2 Dec 2017

งานแสดงล่าสุดของ ชัย ศิริรวบรวมงานในรอบ 5 ปี กลับจากประสบการณ์และภาพจำในวัยเด็ก ร่วมกับประเด็นประวัติศาสตร์ในรอยต่อชายแดนไทยพม่า เป็นชุดงานที่ผสมผสานระหว่างเรื่องแต่งและเรื่องจริง จัดแสดงด้วยวิธีการหลากหลาย วิดีทัศน์ ภาพถ่าย ไดอะล็อกที่ดูไม่เกี่ยวข้องกัน แต่นำมาถ่ายทอดและกลายเป็นงานศิลปะที่น่าดูอย่างยิ่ง

facebook.com/galleryver

02

Museum of Kirati

จุฬญาณุก์ ศิริพล
Bangkok CityCity Gallery
19 Nov-21 Jan 2018

นิทรรศการจำลองความทรงจำถึงหม่อมราชวงศ์กิริติจาก 'ช่างหลังภาพ' งานประพันธ์ชิ้นสำคัญของ 'ศรีบูรพา' จุฬญาณนนท์เปลี่ยนพื้นที่แกลเลอรีให้เป็นอนุสรณ์สถานแห่งความทรงจำ ถ่ายทอดเรื่องราวที่มีต่อหม่อมราชวงศ์กิริติในวัยเยาว์ ชวนให้ผู้ชมทวนรำลึกถึงสตรีผู้เป็นแบบอย่าง ที่มีความสามารถและงดงามเหนือกาลเวลา

Bangkokcitycity.com

03

Wonderfruit Festival

สมบูรณ์ หอมเทียนทอง
Wonderfruit Festival.
14-17 Dec 2017

เทศกาลดนตรีที่มีสไตล์ไม่เหมือนเทศกาลไหน ชวนหลบเมืองไปหย่อนใจกับเสียงเพลงท่ามกลางบรรยากาศคาวบอย ซึ่งยังคงคอนเซ็ปต์ของความเป็นศิลปะ ผจญภัย เหมาะสำหรับคอนเสิร์ตไม่ว่าจะไปเที่ยว ไปหมู่หรือไปกางเต็นท์เป็นครอบครัวก็ยังไม่ไหว แคไปดูสิ่งปลูกสร้างหรือศิลปะภายในงานก็คุ้มแล้ว

wonderfruitfestival.com

04

Through the Lens of Majesty King Bhumibol Adulyadej

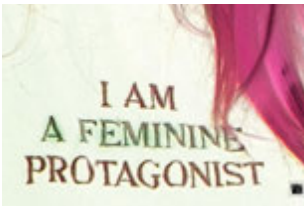
สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
BACC
Until 7 Jan 2017

ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ แบ่งนำเสนอเป็น 3 ช่วงรัชกาล ได้แก่ 'ช่วงต้นรัชกาล' จัดแสดงภาพถ่ายพระบรมวงศานุวงศ์ 'ช่วงกลางรัชกาล' จัดแสดงภาพทรงงาน และ 'ช่วงปลายรัชกาล' จัดแสดงภาพคราวเสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระราชวังไกลกังวล

bacc.or.th

05

I Am a Feminine Protagonist

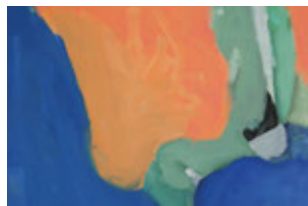
กมลส วจศ์อุษ
VER Gallery
Until 2 Dec 2017

ศิลปินสาวไทยที่เติบโตในกรุงลอนดอนตั้งใจสื่อสารเรื่องสตรีนิยมในกรุงเทพฯ สะท้อนค่านิยมในการมองผู้หญิงที่พึงลึกจนน่าสงสัย เป็นงานศิลปะชวนผู้คนให้เข้ามาเข้าใจคำว่า 'ผู้หญิง' เสียใหม่ที่ไม่ใช้นิยามเดิมๆ อย่างที่เราเคยเข้าใจและควรจะแก้ไขหรือลบความหมายเก่าๆ ออกไปเสียที

facebook.com/galleryver

06

Nowadays

สมยศ ทัศนอนันตสุข
ARTIST+RUN
11 Nov - 20 Dec 2017

นิทรรศการรวบรวมผลงานจิตรกรรมนามธรรมชุดใหม่ทั้งหมดที่สมยศสร้างสรรค์ขึ้นระหว่างกลับมาพำนักในประเทศไทยในช่วงปีที่ผ่านมา ระหว่างการเดินทางประสบการณ์และความทรงจำหลอมรวมกันให้เหลือเพียงรูปทรงนามธรรมและสีล้วนที่ซักจงให้ผู้ชมงานกลับมาดู สิ่งที่อยู่ตรงหน้าอย่างตรงไปตรงมา

facebook.com/artistrungallery2016

07

Emotion As Reason

จรัสพร ชุมนศรี
หอศิลปมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
วิทยาเขตกล้วยน้ำไท
Until 16 Dec 2017

งานนิทรรศการที่เป็นการกลับไปทาคความทรงจำที่จรัสพรเกือบจะลืมไป มีความหมายเป็น 'ส่วนตัว' มากกว่าสะท้อนถึงเรื่องราวของผู้อื่น แต่เป็นผลงานจิตรกรรมที่เธอสั่งสมมาตลอดหนึ่งปีหลังจากวันที่ 13 ตุลาคม สะท้อนภาพทุกอย่างในชีวิตของจิตรกรหญิงคนนี้กับบุคคลที่เธอเรียกอย่างสนิทใจว่า 'พ่อ'

bu.ac.th

08

Insight . Thai . Architecture

กรมศิลปากร ร่วมมือกับองค์กรหลากหลายสถาบัน
TCDC
11 Oct 2017 - 7 Jan 2018

คุณค่างานสถาปัตยกรรมไทย กระบวนการออกแบบพระเมรุมาศงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ นำเสนอศาสตร์อันเป็นพื้นฐานในการออกแบบ ประเพณี คติความเชื่อหลักคิดเกี่ยวกับสถานะและความเหมาะสม รวมถึงการสืบต่อรุ่นต่อรุ่น

tcdc.or.th

★ Signature ★ Sip of Love

Try Our Best Seller

Experience the Signature

TRUE
SIGNATURE
COFFEE

Nishio
Matcha Latte

TRUECOFFEE
APPLICATION

DOWNLOAD NOW

truecoffee

truecoffee_official

truecoffee

@truecoffee

หนึ่งชีวิต
โดย สุกิจ ชูศรี
รางวัลชนะเลิศ
UOB Southeast Asian
Painting of the Year
ประจำปี 2560

Sukit Chusri
© 2017